

CONTINYENT

Festes de Moros i Cristians en honor al Santíssim Crist de l'Agonia

ENTRADA CRISTIANA

23 d'agost, 18:00 h.

Societat de Festes
del Santíssim Crist de l'Agonia

kapitalia.net
inmobiliaria

***¡Tenemos comprador
para tu casa!***

ORDRE ENTRADA CRISTIANA

1

MARINEROS
CAPITANIA CRISTIANA

2

BUCANEROS

3

ESTUDIANTS

4

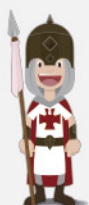
GUSMANS

5

ARQUERS

6

CRUZADOS

FONTANOS

7

ALMOGÀVERS

8

ASTURS

9

LLAURADORS

10

CIDES

11

CONTRABANDISTAS

12

AMBAIXADA CRISTIANA

Organitza:

SOCIETAT DE FESTERS
DEL SANTÍSSIM CRIST DE L'AGONIA

Ajuntament
Ontinyent

Col·labora:

GENERALITAT
VALENCIANA
Conselleria d'Educació,
Universitats i Ocupació

MARINEROS

CAPITANA CRISTIANA	Lucía Gil Vidal
PRIMER TRO	María Campos Micó
PRESIDÈNCIA	M ^a Carmen Sanz Penadés
SECRETARIA	Elena Satorre Gil
TRESORERIA	Inmaculada Ferrero Penadés
REPRESENTANT	Marta Galbis Giner

CAPITANIA CRISTIANA

DADES D'INTERÉS

Comparsa iniciadora de les festes en 1860 i que pren el seu nom en l'ambient d'eufòria pels triomfs espanyols en les campanyes militars del Marroc, autèntic origen de les nostres festes.

Durant anys fou la comparsa més nombrosa i la que tenia persones més rellevants dins la festa. D'aquí isqueren molts grups que anaren a fundar i/o a formar part d'altres comparses. Amb els Contrabandistas protagonitzen el Contrabando en el migdia del dissabte de festes.

Des del seu inici el tratge de gala ha patit alguns canvis però sempre ha estat lligat a les vestimentes utilitzades a l'Armada. En 1986 es feu un canvi intentant retornar a la indumentària original i en 1995 es torna a canviar prenent un model més històric i amb fonament purament mariner.

Duen un barret d'estil tricorni, marinera blava amb solapes blanques i mocador roig; faixí roig, pantaló blanc, botes negres i la clàssica pala.

MÚSIQUES PER ALS MARINERS

- "Als Mariners d'Ontinyent"
(Pd. - 1965) B. Adam Ferrero
- "Bonus Cristianus"
(M.C. - 1966) J. M. Ferrero Pastor
- "Mariners d'Ontinyent"
(M.C. - 1990) M.A. Sarríó Nadal
- "Luorgi"
(M.C. - 1998) E. Gironés Penadés
- "Manolo, el Carnisser"
(M.C. - 2001) O. Sempere Francés
- "Avant Mónica i Maica"
(M.C. - 2004) D. J. Ferrero Silvage
- "Nereidae"
(Pd. - 2005) M. Gandía Conejero
- "Paki Martí"
(Pd. - 2006) D. J. Ferrero Silvage
- "Llebeig"
(M.C. - 2010) S. Gómez i Soler
- "La Rosa dels Vents"
(M.C. - 2016) F. Sanchis Gandía
- "Posidònia"
(M.C. - 2019) R. Soriano Ureña
- "Kukaleta"
(MC - 2023) H. Mas Boluda
- "Tres veles"
(M.C. - 2024) F. Sanchis Gandía

UNS ORÍGENS, UN DESTÍ, UNA GRAN AVENTURA

La Capitania Cristiana de 2024, ostentada per la comparsa Mariners d'Ontinyent vol representar una història d'aventures inspirada en la Corona d'Aragó del segle XIII, on l'espectador podrà gaudir d'un espectacle narratiu conduït per un personatge principal que afrontarà diferents situacions fins a abastir un noble destí.

PORTAGUIONS DE LA COMPARSA: Portat per Vicent Micó sobre la carrossa en forma de vaixell "L'antiga" arrossegada per un cavall de tir.

PRÒLEG - ONTINYENT SEGLE XIII

"A finals del segle XIII la Corona d'Aragó és governada per Pere II el Gran, però encara queda alguna resistència musulmana en forma de saquejadors, bandits i traficants d'esclaus."

Xiques, joves i majors representant habitants de l'Ontinyent del segle XII repartiran el full amb l'auca de la capitania.

CAPÍTOL PRIMER - L'ASSALT A LA VILA

"La vila d'Ontinyent és atacada per una horda de rebels musulmans, segrestant a part de la seua població per tal de vendre'ls com a esclaus en algun port del nord d'Àfrica. Per sort, una jove aconsegueix alliberar-se i fugir per buscar ajuda."

Una carrossa en forma del castell mostrarà una actuació acrobàtica a càrrec de la companyia "ACADEMY FANTASI DANCE" de Canals en la que on un grup de bandits berbers grimparan la muralla i segrestaran a alguns habitants d'aquesta.

Seguidament apareixeran dues esquadres. La primera d'elles formada per l'esquadra "IUVENES" amb el cap d'esquadra Vicent Micó representarà els esclaus captius. Aquesta esquadra està formada pels components més joves de la comparsa amb dret a desfilars en l'entrada per primer any. El vestuari consta de diverses túniques fins als genolls, ajustada amb un cinturó de corda i de diferents colors neutres. El vestit és senzill i funcional, reflectint la seua condició de captivitat medieval. Com a elements diferenciadors, aquesta primera esquadra va encadenada a l'esquadra següent, esquadra "BEREBERS" amb el cap d'esquadra Rafa Torró que representa els bandits assaltants, responsables de la seua captivitat. Porten roba fosca per no ser vistos a la nit i amagar la seua identitat. Vestits amb túniques, pantalons amples i faixes i amb eines per escalar muralles, com cordes i garfis.

La BANDA DE MÚSICA UNIÓ MUSICAL ROTGLÀ-CORBERÀ, interpreta: MAI-SABEL, Francisco Valor Llorens i AMBAIXADOR CRISTIÀ Rafael Mullor Grau.

A continuació, una representació teatralitzada pel GRUP TEATRE ONTINYENT - TOT POT PASSAR, d'Ontinyent mostrarà com avancen els esclaus i un d'ells agafa un cavall i fuig carrer cap a la recerca d'ajuda.

CAPÍTOL SEGON - FUGIDA AL PORT

"La jove arriba a una ciutat portuària. Allí tracta de buscar ajuda per rescatar als seus paisans segrestats. Entre la bullícia de la llotja, tavernes i molls de càrrega, no aconsegueix ajuda de cap dels presents."

El port i la seua bullícia i activitat frenètica és representada per un gran ball, dividit en dos actes a càrrec del BALLEU ÒPERA, d'Ontinyent. En una primera part apareixerà una llotja de peix i diferent activitat portuària i a tot seguit, amb la mateixa música, un ball homenatjant a les teixidores de xarxes de pesca.

Dues esquadres caracteritzades de pescadores i arponeres tancaran el conjunt. En primer lloc, l'esquadra "LA CALETA" amb el cap d'esquadra Regina Gironés, seguida per l'esquadra "LA MAR SALÀ" amb el cap d'esquadra María Nacher. Aquest vestit representa pescadors medievals basats en els colors principals de la comparsa Mariners. Abillats amb eines de pesca, una xarxa, corda i un cabàs a l'esquena. A més, d'un "bichero" de pesca.

La **BANDA DE MÚSICA UNIÓ MUSICAL LLANERA DE RANES**, interpreta:
ARAGONESOS 99 Daniel Ferrero Silvae i ARALK Francisco Valor Llorens.

CAPÍTOL TERCER - MARE NOSTRUM

"Sense cap resposta, la jove aprofita per a furtar una barqueta i aventurar-se mar endins. Convençuda que estarà a fora de perill, ja que la mar Mediterrània pertany a la Corona d'Aragó. Però s'adona de la magnitud de la mar i li assalten les pors per les llegendes que ha escoltat, com la del temible LEVIATAN, que habita a les profunditats junt amb un temut exèrcit d'Atlantes."

Una carrossa en forma de dàrsena llença confeti per emular la mar. D'ella surt una barca en la qual la nostra protagonista pretén solcar la mar a la recerca d'ajuda. Tot seguit els més menuts de la comparsa Mariners, caracteritzats com a peixos, repartiran un obsequi en el qual es mostra la famosa frase:

"Ne encara no solament galeria ni lleny, mas no creu que nengun peix se gos alçar sobre mar si no porta un escut ab senyal del rei d'Aragó en la coa per mostrar guiatge d'aquell senyor rei d'Aragó."

- Crònica de Bernat Desclot, Capítol CLXVI

A continuació un espectacular ball a càrrec de l'acadèmia **MASTERS BALLET**, d'Ontinyent, representarà les profunditats més fosques i temibles de la mar i al monstre de mitològia **LEVIATÀN**.

L'esquadra **XAMALAXAM** amb els caps d'esquadra Jorge Campos Micó (qui va ser l'anterior capità cristià en 2010) i Gonzalo Gironés (dissenyador del cartell de les festes de 2024), representaran l'exercit d'**ATLANTES**, seguici del monstre **LEVIATÀN**. Es tracta del vestuari més fantàstic de tot el "boato", representant uns soldats monstruosos, amb armadures daurades desgastades per l'efecte de l'aigua salada i amb restes d'algues i elements de les profunditats.

La banda de música **SOCIETAT MUSICAL VILA DE BOCAIRENT**, interpreta:
KUKALETA d'Hector Más Boluda i APOSTOL POETA de José María Ferrero.

CAPÍTOL QUART - DESPERTAFERRO

"Quan pensa que tot està perdut, és rescatada per un vaixell tripulat per una tropa de mercenaris almogàvers. De seguida envien un avís, mitjançant coloms missatgers, als vaixells de la Corona d'Aragó per rescatar als ontinyentins segrestats."

Una carrossa en forma de vaixell és tripulada per nens components de la comparsa i van llançant coloms realitzats amb papiroflèxia amb un missatge de socors:

"Noble e valent Roger de Llúria, almirall de la flota de la Corona d'Aragó e de Sicília, Convocam vostre valor e compromís amb lo nostre estimat rei Pere II lo Gran per rescatar ciutadans nostres apresats per pirates berberiscs. Urgim lo vostre socors. Déu nos guard."

A continuació dues esquadres representant a mercenaris almogàvers tanquen el bloc. La primera d'elles, l'esquadra **MERCENÀRIES** amb el cap d'esquadra Merche Santonja i la següent l'esquadra "LA TRACA" amb el cap d'esquadra Maku Plá. Tots dos vestuaris representen a guerrers medievals, inspirants en vestuaris almogàvers i tocs vikings. El primer d'ells, amb tons foscos, on predomina el negre i el plata, i el següent amb predomini dels colors de la comparsa Mariners.

La banda de Música **UNIÓ ARTÍSTICA MUSICAL D'ONTINYENT** interpreta:
AZCONA de Juan Antonio García Gallardo i NÍDARS de Paco Baenas.

CAPÍTOL CINQUÉ - LA BATALLA

"Una gran batalla es desencadena en plena mar i s'aconsegueix rescatar així als presoners. La nostra heroïna participa activament en la batalla. L'exèrcit de Roger de Llúria en persona es presenta a rematar la batalla i felicitar els herois que han rescatat als ciutadans capturats."

Dues carrosses en forma de vaixell representaran una batalla naval càrrec de la companyia "ACADEMY FANTASI DANCE" de Canals.

A continuació l'esquadra **ROGER DE LLÚRIA** amb el cap d'esquadra Pablo Gil (fill de la Capitana Lucia Gil) representaran l'exèrcit personal de l'almirall **ROGER DE LLÚRIA**, amb un vestuari que referencia els colors dels escuts de la Corona d'Aragó i d'armes de **ROGER DE LLÚRIA**.

La Banda de música **PRIMITIVA D'ALBAIDA "EL GAMELL"** interpreta: **TEMPLARIS D'ALBAIDA** de Vicente Pérez Esteban i **SIGNUM** de Saül Gómez i Soler.

CAPÍTOL SISÉ - LA NOSTRA CAPITANA

"Per la seua heroicitat i valentia, la nostra protagonista és premiada amb el títol de CAPITANA DE L'EXERCIT D'ALLIBERAMENT MARÍTIM, acompanyada per la seua escolta personal."

Un ball a càrrec de la companyia **ÒPERA BALLE**T d'Ontinyent representarà el nomenament com a Capitana de l'exèrcit d'alliberament marítim a la nostra protagonista.

A continuació, la proa d'un gran nabí donarà entrada a l'escorta de la Capitana, formada per l'esquadra "**ARRERE I AVANT**", amb el cap d'esquadra Maria Campos Micó i seguidament, sobre la popa del gran vaixell, la **Capitana Cristiana LUCÍA GIL VIDAL**, acompanyada per seues filles Berta i Maria Gil.

La banda **AGRUPACIÓ MUSICAL ONTINYENT** interpreta: **TRES VELES** de Ferran Sanchis **VELES E VENTS** de Saül Gómez i Soler.

Tot seguit una esquadra molt especial, els pupils de la **CAPITANA**, esquadra **BODOQUE**, alumnes del **C.O.M. JOSE ANTONIO BODOQUE D'ONTINYENT** desfilaran amb el vestuari del personatge principal que ens ha guiat durant tot l'espectacle. I per tancar el bloc una gran vela amb l'herald de la Capitania Cristiana 2024, dissenyat per Gonzalo Gironés, representarà l'escut d'armes de la Capitana.

EPÍLEG - ELS MARINERS

"Des d'això moment, un exèrcit regular de MARINERS d'ONTINYENT, s'encarregarà de vetllar per la seguretat en les aigües del mar Mediterrani."

Per tancar la capitania cristiana, dues esquadres desfilaran amb el vestit de gala oficial de la Comparsa Mariners d'Ontinyent. Una d'elles per components de la comparsa, esquadra **GALA**, amb el cap d'esquadra José Vizcaíno (qui va ser ambaixador cristià dels Mariners l'any 2016). I finalment una altra formada pels més veterans de la comparsa, amb les penyes **GAIATO** i **LABERINTO** amb el cap d'esquadra Andrés Navalón.

La banda **UNIÓ MUSICAL SANTA CECÍLIA DE CANALS** interpreta: **CREU DAURÀ** de Francisco Valor Llorens i **LA ROSA I EL DRAC** de Francisco Asis Valor Llorens.

CAPITANIA

CRISTIANA

MARINEROS

BUCANEROS

PRIMER TRO	José A. Enguix Vidal
PRESIDÈNCIA	Lorena Albert Bolinches
SECRETARIA	Juan Bta. Mira Albero
TRESORERIA	Agustín Muñoz Pla
REPRESENTANT	Juan Bta. Mira Albero

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en carrossa: Enrique Albert Casanova

Esquadra "Haiti"

Cap d'esquadra: Bruna de Lamo Rodríguez

Esquadra "Bombay"

Cap d'esquadra: Hugo Bozinaquis Borrell

Esquadra "Monsters" - Concurs

Cap d'esquadra: José Javier Ureña Beneyto

Unió Musical Lloc Nou de Fenollet

Interpreta: "Aragonesos 99" de Daniel Ferrero Silvae
i "Jéssica" de José Rafael Pascual Vilaplana

Esquadra "Cartabon"

Cap d'esquadra: Laia Reyes Martínez

Esquadra "Valkirias"

Cap d'esquadra: Mª José Benavent Alonso

Esquadra "Calavera" - Especial

Cap d'esquadra: Virtudes Borrell Cerdán

Banda Simfònica d'Ontinyent "Tot per la música"

Interpreta: "Xamarcai" de Francisco Valor Llorens
i "Mai-Sabel" de Francisco Valor Llorens

Esquadra "Garfio / Morgan"

Cap d'esquadra: Jose García Ferrero

Esquadra "Pembajack"

Cap d'esquadra: Rosario Penadés Pascual

Esquadra "Kraken"

Cap d'esquadra: Óscar Cambra Recatalá

Agrupació Musical "La Nova" de Quatretonda

Interpreta: "Creu Daurà" de Francisco Valor Llorens
i "Caballeros de Navarra" d'Ignacio Sánchez Navarro

Esquadra "Trompa"

Cap d'esquadra: Laura Mira Vicent

Esquadra "69"

Cap d'esquadra: Dani Francés Mora

Esquadra "UNIVERSAL" - Primer Tro: Jose A. Enguix Vidal - Especial

Cap d'esquadra: Manuel Bellver Turégano

Agrupació Musical d'Agullent

Interpreta: "La Cruzada" de Francis J.
i "Veles e Vents" de Saül Gómez i Soler

MÚSIQUES PER ALS BUCANEROS

- "Bucaneros d'Ontinyent"

(M.C. - 1991) M.A. Sarrió Nadal

- "Lydia"

(M.C. - 1991) M. A Sarrió Nadal

- "De la Vila al Regall"

(M.C. - 1997) D. J. Ferrero Silvae

- "Javi Bucanero"

(M.C. - 2006) D. J. Ferrero Silvae

- "Veles e vents"

(M.C. - 2011) S. Gómez i Soler

- "Bucanera"

(M.C. - 2012) F. Valor Llorens

- "Avant, Micó Bucanero"

(M.C. - 2012) D. Castelló Silvestre

DADES D'INTERÉS

Fundada el 26 de setembre de 1966 ix per primera vegada en les festes de 1967. Es constitueix en principi per festers arribats de Kábilas i Marineros. Prenen el nom dels pirates que assetjaven les naus espanyoles i angleses en el segle XVIII. Estos Bucaneros van voler incorporar una nova vestimenta poc vista en esta ciutat.

Consta de barret d'ala doblada amb ploma i cinta roja, brusa blanca, pantaló negre, botes, cinturó i bossa de cuir. Duen la capa roja a l'interior i negra a l'exterior sobre un muscle i al coll els penja el típic medalló.

El vestit de diari canvia la brusa blanca per una groga mantenint pantaló, botes i cinturó.

ESTUDIANTS

PRIMER TRO	M ^a Isabel García Soler
PRESIDÈNCIA	Estefanía Conejero Salinas
SECRETARIA	Esther Gandía Barberá
TRESORERIA	Isabel Casanova Penadés
REPRESENTANT	Ricardo Enguix Ferrero

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en carrossa

José Horcas Poyato

Esquadra "Plaerdemavida" - Especial

Cap d'esquadra: Saro Bordera

Societat Musical La Nova del Palomar

Interpreta: "Tabal i Saragüells" de Mario Roig Vila

i "Mai-Sabel" de Francisco Valor Llorens

Esquadra de gala "Cartabó"

Cap d'esquadra: Josep Soriano

Esquadra de gala "Escrivans 1"

Cap d'esquadra Ricardo Enguix

Esquadra de gala "Escrivans 2" - Primer Tro: Maribel García

Cap d'esquadra: Maribel García

Agrupació Musical d'Albaida "La Vall"

Interpreta: "Reina de Fiestas" i "La Cruzada" de Francis J.

Esquadra de gala "Carpe Diem" - Concurs

Cap d'esquadra: Estefanía Conejero

MÚSIQUES PER ALS ESTUDIANTS

- "Estudiants d'Ontinyent"

(M.C. - 1993) F.J. Sánchez Roca

- "Regnum"

(M.C. - 2000) C. Fernández Sevilla

- "Arrels"

(M.C. - 2012) F. Sanchis Gandia

- "Leonardo"

(M.C. - 2018) J.M. Ferrero de la Asunción

- "Mare i Fill"

(Pd - 2023) I. Ferrero Gandia

- "Ya ves"

(MC - 2024) I. Ferrero Gandia

DADES D'INTERÉS

Fundada en 1860. Després de la Capitania de 1966 i davant d'una crisi important de quantitat de components hagueren de deixar les festes algun temps. Però un grup entusiasta de festers va provocar la seua reparació. Amb Patricia Conejero Salinas al capdavant foren la comparsa capitana l'any 2000 i marcaren la fita de que per fi una dona fóra capitana de les nostres festes. Amb este fet, van acabar amb el que, segurament, era l'últim escull que quedava per acabar de normalitzar la participació de les dones en la festa. Carregats de forquetes, culleres o llapisseres intenten donar la sensació de la rebel·lia juvenil que correspon als estudiants, però la realitat mostra una inqüestionable serietat a l'hora d'eixir al carrer.

GUSMANS

PRIMER TRO	Rafael Ferrero Gandía
PRESIDÈNCIA	Carlos Martí Gil
SECRETARIA	Francesca Martí i Gil
TRESORERIA	Susana Goya Cambra
REPRESENTANT	Sergio Pla Pastor

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en carrossa

Javier Galbis Felipe

Esquadra "Almadrava/Trastamara" - Especial

Cap d'esquadra: Raquel Díaz Pla

Esquadra "Toxins"

Cap d'esquadra: Kevin Muñoz Cortes

Esquadra: "Balarma/Veguers"

Cap d'esquadra: Rafa Gandia Ferrero

Unió Musical Albaïda Aranya

Interpreta: "Aralk" de Francisco Valor Llorens

i "Biscains d'Onil" de Miguel Ángel Mas Mataix

Esquadra "Xurros"

Cap d'esquadra: Miquel Gironés

Esquadra "Diafebus" - Primer Tro: Rafael Ferrero Gandía - Concurs

Cap d'esquadra: Jaume Ferrero Díaz

Banda de Música La Lira de Quatretonda

Interpreta: "Templaris d'Albaïda" de Vicent Coletó

i "Diafebus" de Saül Gómez i Soler

MÚSIQUES PER ALS GUSMANS

- "Gusmans d'Ontinyent"

(M.C. - 1989) D.J. Ferrero Silvage

- "Tres Gusmans"

(M.C. - 1995) D.J. Ferrero Silvage

- "Diafebus"

(M.C. - 1999) S. Gómez i Soler

- "Paco Martínez"

(M.C. - 2001) D.J. Ferrero Silvage

- "Bonum Guzmán"

(M.C. - 2013) D. Rengel Salvador

- "Jordi"

(Pd. - 2015) S. Gómez i Soler

- "Kevin el Gusmanet"

(MC-2023 Penadés Silvestre, R.)

DADES D'INTERÉS

L'any 1979 dos grans amics, Enrique Ferrero i Ricardo Gramage, provinents d'una altra comparsa decideixen formar la Comparsa de Gusmans. Al vestit de gala fundacional predominaven els colors blanc i blau així com un casc amb llargues plomes.

Aquesta indumentària va durar poc de temps, ja que en 1986 fan un canvi de vestimenta que durarà fins al 2008. En 1994 canvien també la segona vestimenta que passa a ser d'una dalmàtica arlequinada amb quatre parts que combinen els colors verd i gris, a sobre el qual està la creu en roig que caracteritza aquesta comparsa.

En 2009 Joan Vicent Martínez i Ballester dissenya la nova indumentària de gala. S'han mantingut els colors roig i blanc i se li dona una aparença més guerrera i, al mateix temps, s'aconsegueix una major lleugeresa, eliminant-se el casc i retornant a la pica original com a arma, encara que retallada.

ARQUERS

PRIMER TRO	Lidia Juan Calatayud
PRESIDÈNCIA	Esteve Montagud Gómez
SECRETARIA	Aitor Bernabeu Morant
TRESORERIA	Jorge Tortosa Mollá
REPRESENTANT	Alejandro Cambra Gandía

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en carrossa: Cristian Soler Cerdá

Esquadra "Cabota"

Cap d'esquadra: Juan Cucart Alfonso

Esquadra "Bon Conill"

Caps d'esquadra: Àlex Cambra - Alejandro Revert - José Penadés

Unió Musical de Montixelvo

Interpreta: "Ramón Petit" de Francisco Carchano Moltó
i "Tabal i Saragüells" de Mario Roig Vila

Esquadra: "Arkum"

Cap d'esquadra: Carmen Cambra i Jordi López

Esquadra "Arqueres"

Cap d'esquadra: Inma Sanchis

Esquadra "Valkiries" - Primer Tro Lidia Juan Calatayud - Concurs - Especial

Caps d'esquadra: Lidia Juan i Julia Cambra

Unió Musical de Montixelvo

Interpreta: "Templaris d'Albaida" de Vicent Coletó
i "Aydyl" de Rubén Penadés

MÚSIQUES PER ALS ARQUERS

- "Arquers d'Ontinyent"

(M.C. - 1985) J.M. Valls Satorres

- "Guillem, el Seco"

(M.C. - 1994) E. Orquín Aleixandre

- "Pepe Elies, l'Arquer Cristià"

(M.C. - 1995) M. Gandía Conejero

- "Rafa Cucart"

(M.C. - 1998) M.A. Sarrió Nadal

- "Vira d'Aliaga"

(M.C. - 2002) S. Gómez i Soler

- "Arquer del Penó"

(M.C. - 2004) E. Orquín Aleixandre

- "Joserra l'arquer"

(Pd - 2018) V. Cortés

- "Aydyl"

(M.C. - 2024) R. Penadés Silvestre

DADES D'INTERÉS

"Els ballesters del Rei Jaume I"

Fundada en 1968, té el seu origen en un grup de festers de la comparsa de Mossàrabs que optà per crear una nova comparsa.

Inicialment vesteixen robes d'estil "Robin Hood". En 1986 les canvien per altres més acords a l'estil clàssic de guerrer cristià.

En 2004 una comissió treballa per tal de aproparar més la seua indumentària a la història medieval. Així, l'actual vestimenta és el més semblant possible a la d'un arquer del segle XIII, concretament, a la d'un soldat ballester del rei Jaume I, els quals participen en els fets de la conquesta de València i, per tant, en la incorporació d'Ontinyent a la Corona d'Aragó.

El conjunt es basa en una túnica marró coberta per un guardapits bicolor (crema i taronja). Les manegues segueixen la línia del teixit de malla que també s'incorpora per protegir les cames i per cobrir el cap. Es completa amb cinturó, borsa, manilles i coroneta de cuir, tot decorat amb tatxons de metall. A l'esquena porten un carcaix amb fletxes i un arc, arma identificativa dels Arquers. També, s'ha col.locat en la túnica la creu original de la comparsa, i unes barres diagonals en color roig.

Com un dels elements decoratius primordials trobem les barres de la Corona d'Aragó, senyera del rei Jaume I i element identificatiu de les seues tropes així com de les viles reials, com ho és Ontinyent.

D'aquesta forma simbòlica integren la idea de pertànyer als exèrcits de la Conquesta de València amb la bandera de la ciutat, i es destaca la identificació de la comparsa amb el nostre poble.

CRUZADOS

PRIMER TRO	Joan Barberà Pla
PRESIDÈNCIA	Ricardo Jorge Montés Oviedo
SECRETARIA	Miguel Revert Ferrero
TRESORERIA	Francisco Luis Gil Conejero
REPRESENTANT	Maribel Jiménez Gandía

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en carrossa:

Carla Descals Reig

Esquadra "Penya el Mig" i "Som els que Som"

Cap d'esquadra: Pepe Descals i Toni Soler

Esquadra "La Podà" - Especial

Caps d'esquadra: Mariate Micó, Maria Segura i Geno Soler

Unió Musical Bocairent

Interpreta: "Assumpta" de Francesc Nadal Canales i "Akitània" de Saül Gómez i Soler

Esquadra "Templados"

Cap d'esquadra: Vicente Bordera i Luis Calabuig

Esquadra "La Paella" - Primer Tro: Joan Barberà Pla - Concurs

Cap d'esquadra: Joan Barberà Pla

Artístic Cultural de Montaverner

Interpreta: "Arcum" de Óscar Cháfer Serrano i "Espurnes de Ferro" de Pau Barberà i Pla

DADES D'INTERÉS

La "Penya el Ancla" de la Comparsa Marineros va ser el nucli fundacional dels actuals Cruzados que van aparèixer en 1973, anecdòticament sota un primer intent de ser admesos en la festa amb el nom de "Mosqueteros" que no va ser acceptat per les autoritats de la festa del moment.

El vestit fundacional va ser dissenyat per Miguel Lapiedra, membre de la Comparsa i estudiant de Belles Arts, és el mateix que s'utilitza en l'actualitat amb poques alteracions, destaca per la senzillesa i l'austeritat, amb dues tonalitats dominants: el blanc i el roig, apreciable distintiu és la creu en el pit i l'escut d'armes del llinatge de cada "Cruzado" brodat en la capa.

Com a dada ressenyable, emfatitzar el fet que, en 1997, i coincidint amb la tercera ambaixada de la Comparsa, es va forjar, juntament amb les comparses de Benimerins, Cides i Mossàrabs, concurrents en càrrec eixe mateix any, el primer Mercat Medieval que se celebra actualment durant el cap de setmana del "Mig Any", en aquella ocasió va ser durant els primers dies de la "Setmana Gran" de festes.

Superat ja el seu mig segle de vida, els Cruzados estan organitzats en sis "Penyes" o esquadres: La "Penya el Mig" i "Som Els Que Som", formades principalment per fundadors i components annexats a la Comparsa als primers anys d'existència d'esta, la "La Podà", que va iniciar la seua trajectòria festera l'any 1997, la "Penya La Paella" que des de 2004 forma de ple dret en la vida de la Comparsa, pels "Templados" que ho fan a partir de 2011 i per les "Partisanas" que s'uneixen en 2024. El seu número de components esta completat per més de mig centenar de xiquets no majors de 13 anys, principalment fills, nebots i nets, dels orgullosos d'aquest fet actuals Cruzados.

Al llarg de la seua història els Cruzados han distingit com a membres d'honor de la Comparsa a: Don Antonio Asunción Hernández, Ministre de l'Interior d'Espanya i president de la Diputació de València; i al compositor musical Don José Mª Valls Satorres.

MÚSIQUES PER ALS CRUZADOS

- "Marxa dels Creuats"
(M.C. - 1989) J.M. Valls Satorres
- "El Cruzárabe"
(Pd. - 1989) J.M. Valls Satorres
- "25 anys"
(M.C. - 1997) J.M. Valls Satorres
- "Creu d'Arsum"
(M.C. - 2003) J.R. Pascual Vilaplana
- "Odràcir"
(M.C. - 2011) J.R. Pascual Vilaplana
- "Akitania"
(M.C. - 2015) S. Gómez i Soler
- "La Llegenda d'En Ragra"
(M.C. - 2018) J.B. Santonja Espinós
- "Aegidius"
(M.C. - 2019) F. Nadal Canales
- "Assumpta"
(M.C. - 2020) F. Nadal Canales
- "Mare i Fill"
(Pd - 2023) I. Ferrero Gandía
- "L'Ordre de l'Aliança"
(M.C - 2023) V. Pérez Esteban
- "Hierusalem"
(Ballet - 2023) E. Orquín Alexandre
- "Espurnes de ferro"
(M.C - 2024) P. Barberà i Pla

FONTANOS

Comparsa Fontanos

PRIMER TRO	José Manuel Rosa Aceta
PRESIDÈNCIA	Javier Moscardó Salido
SECRETARIA	María José Garrido Ortiz
TRESORERIA	José Ignacio Torró García
REPRESENTANT	Laura Sanchis Vidal

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en carrossa:

Víctor Cucart Sanchis

Esquadra "Enmig"

Cap d'esquadra: Ferran Revert Garrido

Esquadra "Taories"

Cap d'esquadra: Elena Ballester Sanchis

Societat Artístico Musical "La Vall" de Carcer

Interpreta: "L'Ambaixador Cristià" de Rafael Mullor Grau

i "Aragonesos 99" de Daniel Ferrero Silvage

Esquadra "Gamba Sala 2"

Cap d'esquadra: Alfredo Moscardó Salido

Esquadra "Gamba Sala 1" - Primer Tro: José Manuel Rosa Aceta - Concurs

Cap d'esquadra: José Manuel Rosa Aceta

Societat Musical Benicolet

Interpreta: "Xamarcai" de Francisco Valor Llorens

i "Antebèllum" de Francisco Valor Llorens

MÚSIQUES PER ALS FONTANOS

- "Fontanos d'Ontinyent" (M.C. - 1999) E. Gironés Penadés
- "Fontanos" (M.P. - 1999) T. Navarro
- "Rafa Albert, Banderer'99" (M.C. - 1999) E. Terol
- "Grifons" (Fanf. - 1999) S. Gómez i Soler
- "Antebellum" (M.C. - 2011) F. Valor Llorens
- "Llinatge" (M.C. - 2017) F. Valor Llorens
- "Maras" (M.C. - 2017) S. Gómez i Soler
- "Callaris" (Fanf. - 2017) R. Penadés Silvestre
- "Kustaa el Fontano" (M.C. - 2019) F. Sanchis Gandía
- "Lacrima" (M.C. - 2023) S. Gómez i Soler
- "El Jaque" (Pd - 2024) S. Gómez i Soler

DADES D'INTERÉS

La comparsa Fontanos nace oficialmente el año 1940. Antes hubo varios intentos de creación, que se vieron truncados al estallar la Guerra Civil. Esta comparsa representa a los primeros pobladores cristianos de la ciudad, y debido a ello adoptan el nombre de Fontanos, basándose en la creencia que antiguamente Ontinyent se llamaba Fontinyent. A día de hoy es la única que ostenta el escudo del municipio en su traje.

La primera indumentaria estaba inspirada en la época de la Reconquista. El traje de gala constaba de una bata blanca, con cenefas verdes alrededor, que ostentaba sobre el pecho la gloriosa Cruz Roja que presidía las luchas de los cristianos en sus cruzadas contra los hijos de Mahoma, llevaban capa azul como representación del agua que es el bien más puro, apreciado y abundante de estas tierras. Como armas una espada y la característica porra, maza de combate en sus luchas cuerpo a cuerpo contra las huestes de la Media Luna. Para cubrir la cabeza, usaban un casco redondo. Llevaban correajes cruzados en el pecho y sandalias marrones con calzas azules.

El segundo traje cambiaba la túnica blanca por una gris.

Este vestuario ha ido cambiando a lo largo de los años, diferentes tipos de cascos y armas han formado parte de su indumentaria, pero el traje de gala siempre ha sido fiel a los colores iniciales de la comparsa, el blanco y el azul, colores que identifican también a la patrona de la ciudad, la Purísima. El traje de gala actual consiste en una túnica blanca y azul hasta las rodillas, con el escudo de la ciudad bordado sobre él. Sobre los hombros llevan una cota de malla que también cubre la cabeza, y encima de ella una corona metálica con el escudo de la Orden de Montesa. Esta misma cruz es la protagonista de la capa blanca que llevan a la espalda. El traje se completa con unas botas de cuero negro y un cinto con bolsa del mismo material, que combinan con detalles metálicos. El arma actual es una espada con motivos de la ciudad.

El segundo traje cambia la túnica blanca por otra verde, con el escudo de la ciudad en el pecho, y con una capa blanca sin escudo. Abandona el casco y mantiene las botas, el Cinturón con bolsa y la cota de malla.

Devotos de las tradiciones y costumbres de esta población, los Fontanos fueron portadores de la imagen de la Purísima en su centenario, devoción que continuó durante muchos años con la visita a nuestra patrona después de la Diana del sábado de fiestas, donde se le ofrecía una Salve. También fueron los primeros en participar en la ofrenda acompañados de los instrumentos más tradicionales, "dolçaina i tailet".

Los boatos de sus capitanías y embajadas se han caracterizado siempre por la presencia de elementos característicos de esta ciudad a la que representan, fruto de esto es la colaboración de la comparsa en la recuperación del "Ball dels Cavallets" y posterior donación al pueblo en el año 1999 con motivo de la celebración de su tercera embajada.

Además, cuentan es su haber que fue la primera comparsa cristiana en atreverse a vestir un traje de singular en la entrada; y que lucharon por la incorporación de la mujer en la fiesta como miembro de pleno derecho.

En sus filas formó la primera escuadra de mujeres de las Fiestas de Moros y Cristianos de Ontinyent en el año 1989.

Actualmente, son un grupo de Festeros muy unido, que les une el amor por las fiestas y su comparsa, llevando con orgullo los colores y escudo de Ontinyent.

ALMOGÀVERS

PRIMER TRO	Natalia Calabuig Gramage
PRESIDÈNCIA	Pablo Muste Ferrero
SECRETARIA	Gonzalo Martí López
TRESORERIA	Óscar Pastor García
REPRESENTANT	M ^a Amparo Lahoz Pastor

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en carrossa

María Vicedo Soriano

Esquadra "El Tropel" - Especial

Cap d'esquadra: Manuel Penadés Vidal

Unió Musical Atzeneta d'Albaida

Interpreta: "Tino Herrera" de Amando Blanquer Ponsoda
i "El Diví" de Francisco Valor Llorens

Esquadra "El Pinzell"

Caps d'esquadra: Javier Sanz, Vicent Sanchis i Manuel Penadés

Esquadra "Aguiluchos"

Caps d'esquadra: Ricardo Úbeda Insa, Marina Fernández Cepero
i Alba Gisbert Belda

Esquadra "La Foscó"

Cap d'esquadra: Jordi Gisbert Rey

Esquadra "El Comboi" - Primer Tro: Natalia Calabuig Gramage - Concurs

Cap d'esquadra: Natalia Calabuig Gramage

Banda Primitiva de Palomar

Interpreta: "Creu Daurà" de Francisco Valor Llorens
i "Veu i Ensenya" de Saül Gómez i Soler

DADES D'INTERÉS

Fundada en 1974, ix a festes per primera vegada en 1975. Prenen el seu nom dels antics almogàvers que batallaren al costat del Rei Conqueridor.

El disseny de la vestimenta és original de l'almogàver José M. Reig Valls i ha sofert molt poques modificacions que més bé caldria dir millores. Es constitueix d'una túnica de vellut roig amb mànegues curtes que es veu rematada amb terminacions en negre. Al pit duen una àguila amb les quatre barres de la corona d'Aragó, cinturó de cuir i capa negra de vellut amb galó d'or i folrada en blanc, botes, braçalets en cuir i casc amb plomes.

El segon vestit es va canviar en 1985 substituint-se per un disseny del també almogàver Jordi Arrué tot respectant els colors beix i marró i incorporant la flor de llis i la capa.

La banda de Palomar acompanya els Almogàvers des de la seua fundació en 1974.

MÚSIQUES PER ALS ALMOGÀVERS

- "Desperta Ferro!"
(M.C. - 1986-2012) J.M. Valls Satorres
- "Fanfària"
(Fanf. - 1994) J. Barberà Fontana
- "Victoriosos tornen ells"
(Cant Coral - 1994) A. Sanchis Mompó
- "Athenais"
(M.C. - 2000) S. Gómez i Soler
- "Adalid"
(Fanf. - 2000) S. Gómez i Soler
- "La Pera"
(M.C. - 2001) S. Gómez i Soler
- "Adéu!"
(M.C. - 2006) F.J. Sánchez Roca
- "Al nostre fill"
(M.C. - 2010) A. Sanchis Mompó
- "Víctor Banderer"
(M.C. - 2012) de D. Castelló Silvestre
- "Veu i Ensenya"
(M.C. - 2012) de S. Gómez i Soler
- "Almogatén"
(Ball - 2012) de J. Sempere Azorín
- "Vanesa"
(M.C. - 2012) V. Sanchis Moreno
- "Xema Almogàver"
(M.C. - 2015) R. Mullor Grau
- "Gandia i Tropel"
(M.C. - 2015) G. Estévez i Abad
- "Preludi Almogàver"
(M.C. - 2018) B. Adam Ferrero
- "El Cant dels Almogàvers"
(Cant Coral - 2018) B. Adam Ferrero
- "Cor i Llança"
(Pd. - 2018) F. Valors Llorens
- "Baixant al Crist"
(M.P. - 2018) J. J. Barberà Fontana
- "Filla del Ferro"
(M.C. - 2019) F. Sanchis Gandia
- "Ferrer i Fester"
(M.C. - 2020) B. Sanz Díaz

ASTURS

PRIMER TRO	Salvador García Fabra
PRESIDÈNCIA	Xavier Bas Muñoz
SECRETARIA	Francisco Muñoz Galbis
TRESORERIA	Vicent Enriqué Gironés Cerdá
REPRESENTANT	Gabriel Ferre Campos

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en carrossa

José Vicente Aliaga Tormo

Esquadra "La Gaita"

Cap d'esquadra: Carmen Llavero

Esquadra "Malasturs" - Especial

Caps d'esquadra: Paco Reig "el Trier" i Xavi Bas

Ateneu Musical Cocentina

Interpreta: "Tino Herrera" de Amando Blanquer Ponsoda i "El Diví" de Francisco Valor Llorens

Esquadra "Malasombra"

Caps d'esquadra: Javier Ferrero, Andrea Penadés i Victor Perigüell

Esquadra "Ja hem anat I"

Caps d'esquadra: Sergio Gil i Valentín Pérez

Esquadra "Ja hem anat II" - Primer Tro: Salvador Garcia Fabra - Concurs

Caps d'esquadra: Salva García i Gabriel Ferre

Unió musical d'Aielo

Interpreta: "Salvastur" de Ramon Garcia i Soler i "Creu i Victòria" de Carlos Ferri Reig

Esquadra "Aldea Gala / De tot un poc"

Caps d'esquadra: Joan Martí, Fabian Mollá i Joanvi Martínez

DADES D'INTERÉS

Naix en 1983, participant en la Ofrena de flors a la Puríssima d'aquell any com a primer acte oficial, el que la converteix en la comparsa més jove de les festes. Formada a partir de la marxa de la Penya El Trabuc de la comparsa de Chanos, intentaren ressuscitar l'antiga comparsa dels Xurros. La Junta de Festes va desestimar la petició al·legant que no entrava dins del context històric de la festa.

Prengueren el nom d'Asturs en referència explícita a eixe poble del nord de la península Ibèrica i en especial per la figura de D. Pelayo i la batalla de Covadonga.

El disseny original de la vestimenta de gala fou de Flor Azorín, la qual va patir 2 modificacions posteriors, els anys 2001 allargant la dalmàtica i el 2012 canviant el casc per una boina negra amb l'escut bordat.

Finalment, l'any 2022 s'aprova la nova vestimenta de gala mantenint l'essència de l'anterior però buscant un aire més guerrer, dissenyada esta vegada per Joan Vicent Martínez i Ballester (cronista oficial de la comparsa i reconegut dissenyador ontinyentí). Aquesta consta de malles negres, dalmàtica negra baix i peto blanc dalt, amb els castelletes característics de la comparsa en falda i mànegues i rematats amb detalls daurats. Al pit apareix bordada la creu d'Astúries, i també duu bordats als múscles semblants a un cademat. Finalment porten escut troquel·lat amb la creu d'Astúries a l'esquena, com a arma una dextral i també punys, botes, bossa i cinturó de cuir negre.

La segona vestimenta és de color beix i negre el fons de la caputxa. Manté les mateixes botes, cinturó i bossa que la vestimenta de gala. En 2022 també s'ha canviat la creu que portaven al pit per la creu d'Astúries, en consonància amb la nova vestimenta de gala.

MÚSIQUES PER ALS ASTURS

- "Dama Astur"
(M.C. - 1991) M.A. Sarrió Nadal
- "Astures d'Ontinyent"
(M.C. - 1995) M.A. Sarrió Nadal
- "Covadonga"
(Fanf. - 1995) E. Orquín Aleixandre
- "Veyos Astures"
(Fanf. - 2001) E. Orquín Aleixandre
- "José"
(Pd. - 2004) M.A. Sarrió Nadal
- "Cándido, Capità Cristià"
(M.C. - 2007) D.J. Ferrero Silvage
- "Atac Astur"
(Fanf. - 2013) Raval Jussà
- "Gran Astur"
(M.C. - 2013) L. Belda Cerdá
- "Nuberus"
(M.C. - 2013) F. Sanchis Gandía
- "El Guardià"
(M.C. - 2013) S. Gómez i Soler
- "Frare i fester"
(M.C. - 2015) C. Ferri Reig
- "Arturo"
(Pd. - 2017) F. Martínez i Silvestre
- "Creu i victòria"
(M.C. - 2019) C. Ferri Reig
- "Avant Asturs, Avant"
(Pd. - 2019) M.A. Sarrió Nadal
- "Gil García de León"
(M.C. - 2023) J. Conejero - D. Gil
- "Salvastur"
(M.C. - 2024) R. Garcia i Soler

LLAURADORS

PRIMER TRO	José Cañete Gandía
PRESIDÈNCIA	Hèctor José Moral Ruiz
SECRETARIA	Salvador Sanchis Ferri
TRESORERIA	Inma Penadés Barberá
REPRESENTANT	Cecilia Calabuig González

ORDRE DE DESFILADA

Portugüens en carrossa

Josep Vicedo Garcia

Esquadra "Menja-Meló"

Esquadra "Sant Blai" - Especial

Cap d'esquadra: Rafael Brotons Valor "Buba"

Banda Instructiva d'Alfarrasí

Interpreta: "A la Casa Calvo"

de Francisco Valor Llorens

i "Diània" de Saül Gómez i Soler

Esquadra "Al Camp Anar"

Cap d'esquadra: Rafel Sanchis i Ferri

Esquadra "Figues de Pala"

Cap d'esquadra: Luis Belda Cerdá

Esquadra "El Carro Pel pedregal" - Especial

Caps d'esquadra: Nacho Torró Jover

i Josep Ferrero Forcada

Banda Societat Musical Beniatjarens

Interpreta: "Antebèllum"

de Francisco Valor Llorens

i "Juan" de Josep Ferrero Forcada

Esquadra "Mel de Romer"

Cap d'esquadra: Belén Torró

Esquadra "Mel de Romer"

Cap d'esquadra: Lucía Reig

Esquadra "Llaurador / Silencio /

Maite n'him prou"

Cap d'esquadra: Francisco Gimeno Martínez

Esquadra "Maite n'him Prou"

Cap d'esquadra: Jose Vicente Conca Coll

Banda L'aliança de Mutxamel

Interpreta: "Chenco Pla" i "De la Vila al

Regall" de Daniel Ferrero Silvae

Esquadra "Forca i Falç"

Cap d'esquadra: Salva Sanchis Soler

Esquadra "L'alfabega"

Cap d'esquadra: Yolanda Salvador

Esquadra "Cague'n 10"

Primer tro: Jose Cañete Gandía - Concurs

Cap d'esquadra: Tino López Cardós

Banda GMA Grup Musical d'Albaida

Interpreta: "Tabal i Saragüells"

de Mario Roig Vila i "Pas als Maseros"

de José Mª Valls Satorres

Esquadra "El Rotovato"

DADES D'INTERÉS

Ix a festes per primera vegada en 1883.

La indumentària, tant de gala com de diari, té molta relació amb les vestimentes populars que es lluien pels camps i ciutats del nostre país als segles XVIII i XIX. De fet, el vestit de gala consta de jupetí de panilla o vellut negre brodat i pantaló també de vellut negre, faixa roja, calces, lligacames roges, manta al muscle i mocador al coll. Calcen espardenyes de careta i duen brusó. En la roba de diari el jupetí o xaleco és estampat i el saragüell prisat substitueix el pantaló negre.

Esta comparsa l'any 1991 va recuperar el Ball dels Llauradors que, amb els de les altres comparses, recorria els carrers del poble des de finals del s. XIX fins la guerra d'Espanya. Des de 2008 el Ball dels Llauradors és dansat pels carrers d'Ontinyent en la nit del divendres anterior a la Setmana Gran.

És tradicional també, des de la seua recuperació l'any 1990, el repartiment de versets la Nit de l'Alardo on es nomenen els components de la comparsa i que signa la Granota del Pou del Canyís. Des de 2022 els escriu conjuntament amb La Granoteta del Pou de l'Olleta.

MÚSIQUES PER ALS LLAURADORS

- "Chenco Pla"

(M.C. - 1990) D.J. Ferrero Silvae

- "El Regall"

(M.C. - 1990) E. Gironés Penadés

- "Mingo"

(Pd. - 1990) M. Gandía Conejero

- "Molí de Lluna"

(M.C. - 2002) S. Gómez i Soler

- "De la Foia al Maset"

(M.C. - 2005) M.A. Sarrió Nadal

- "A la Casa Calvo"

(M.C. - 2008) F. Valor Llorens

- "Al Camp Anar"

(M.C. - 2008) J. Sanjuán

- "Emiliat"

(Pd. - 2008) D. J. Ferrero Silvae

- "De Careta i Talonera"

(M.C. - 2009) C. Roig Espí

- "Cubelles"

(M.C. - 2011) J. Ferrero Forcada

- "Diània"

(M.C. - 2014) S. Gómez Soler

- "Llauradors 1883"

(P.D. - 2019) V. Cerdá Peris

- "Gea"

(M.P. - 2014) F. Sanchis Gandia

- "Bancal del Cel"

(M.C. - 2014) D. Castelló Silvestre

- "L'Alfabetuera"

(Pd. - 2016) J. Ferrero Forcada

- "Llauradors d'Al Camp Anar"

(M.C. - 2017) J. D. Jover Piqueres

- "Al Carro i als Llauradors"

(M.C. - 2019) J. Ferrero Forcada

- "A la terra"

(R.M. - 2022) V. Bernabeu Iniesta

- "Masovera"

(P.M. - 2020) M. Roig Vila

- "Saó"

(M.C. - 2022) C. Roig Espí

- "Forca"

(Ballet - 2022) G. Estévez Abad

- "Al caure el sol"

(M.P. - 2022) L. Belda Cerdá

- "Rafel"

(M.C. - 2023) S. Sanchis Soler

- "Juan"

(M.C. - 2023) J. Ferrero Forcada

CIDES

PRIMER TRO	Juan Pastor Morales
PRESIDÈNCIA	M ^a Ángeles Sanchis Torró
SECRETARIA	Nieves Calabuig Cuenca
TRESORERIA	Jordi García Revert
REPRESENTANT	Fermín Aliaga Palop

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en carrossa

Paula Rosell Linger

Esquadra "Babieca / Pioneres"

Cap d'esquadra: Carol Gandía

Esquadra "Borregos" - Especial

Cap d'esquadra: Marta Barberà

Societat Unió Musical Beniarres

Interpreta: "Inarpa" de Saül Gómez i Soler

i "Ambaixador Cristià" de José Mª Valls Satorres

Esquadra "Pioneres" - Concurs

Cap d'esquadra: Mª José Martínez Campos

Esquadra "Pajaritos" - Primer Tro: Juan Pastor Morales

Cap d'esquadra: Juan Pastor Morales

Societat Musical Banyeres De Mariola

Interpreta: "Signum" de Saül Gómez i Soler

i "Mesnada" de Saül Gómez i Soler

Esquadra "Tac Attak"

Cap d'esquadra: Raül Albuixec

DADES D'INTERÉS

Fundada en 1975 quan les penyes Artur, Ron i Afonaïtos decideixen abandonar la mar marinera i convertir-se en cavallers i deixebles del noble burgalés Ruy Díaz de Vivar. El nom de Cides va desbancar al pretés inicialment de Conquistadores.

La vestimenta que llueixen prové dels dissenys del membre fundador de la comparsa Luis Delgado Rojas, el qual es va cenyir als cànons de guerrer cristià i va introduir-hi alguns elements al·legòrics valencians referents al Rei Jaume I com ara a l'escut.

En 2007 van eliminar el casc donant pas a una coroneta metàl·lica i la dalmàtica es va modificar de mànegues i llargària, suprimint les malles de les cames.

MÚSIQUES PER ALS CIDES

- "Gonzalo Capità"
(M.C. - 1997) D.J. Ferrero Silvage

- "Saiyid"
(M.C. - 2000) J. Barberà Fontana

- "Porra i Destral"
(M.C. - 2003) J. Barberà Fontana

- "Inarpa"
(M.C. - 2009) Saül Gómez

- "Dracs daurats"
(M.C. - 2013) J. Conejero Olcina

"Càrrecs del Cid"
(Pd. - 2015) J. Barberà Fontana

- "L'Alcalde de la Vila"
(M.C. - 2015) J. F. Maestre Belda

- "Ereta"
(M.C. - 2016) J. Conejero Olcina

- "Ad Somnia"
(M.C. - 2022) J. Ferrero Silvestre

- "Mío Cid"
(Pd. - 2023) S. Gómez i Soler

- "Mesnada"
(M.C. - 2023) S. Gómez i Soler

- "Angelart"
(M.C. - 2023) R. Soriano Ureña

- "Va per tu"
(Pd. - 2024) F. Sanchis Gandia

CONTRABANDISTAS

AMBAIXADOR CRISTIÀ	José Francisco Seguí Martínez
BANDERER CRISTIÀ	David C. Seguí Martínez
PRIMER TRO	Salvador Cháfer Reig
PRESIDÈNCIA	Rafael Olcina Gramage
SECRETARIA	Ana María Piera Olives
TRESORERIA	Rosa María Sarrió Aliño
REPRESENTANT	Teresa Silvestre Morales

AMBAIXADA CRISTIANA

DADES D'INTERÉS

Fundada en 1861, el segon any de les nostres festes.

Prenen l'atuend típic de la Serranía de Ronda que feren famosos els genets bandolers d'aquell indret. Els Contrabandistes milloraren molt i molt aquelles robes amb l'incorporació de primorosos bordats en fil d'or i lluentors, així com els "madronyos" de llana en la manta i en les polaines.

Es tracta d'una vestimenta realitzada en panilla o vellut negre i consta de marselet ricament bordat en mànegues i espatlla, jupetí interior de color, saragiell pel genoll també bordat i amb randes. Canana a la cintura i polaines de cuir o botes; camisa blanca i llaç o corbata roja. Al muscle duen una manta xeresana i el mocador al cap que es cobreix amb la muntera.

Les dones duen una variació d'este vestit que consisteix en el marselet, la falda pantaló i el barret de "Calañas" i des del 2015 el bordat de les dones és lliure.

El dissabte de festes, just abans de l'acte del Contrabando que protagonitzen amb els Mariners, ofereixen el "Ball dels Contrabandistes" en la plaça de la Concepció.

MÚSIQUES PER ALS CONTRABANDISTAS

- "Els Contrabandistes" (M.C. - 1988) J.M. Valls Satorres
- "Els de Sempre" (Pd. - 1992) D.J. Ferrero Silvae
- "Sergio Seguí" (Pd. - 1996) D.J. Ferrero Silvae
- "Ignacio Contrabandista" (Pd. - 1998) M.A. Sarrió Nadal
- "Ambaixadora Contrabandista" (M.C. - 1998) M.A. Sarrió Nadal
- "El Nostre Cabo" (Pd. - 2001) M.A. Sarrió Nadal
- "Ana Piera" (Pd. - 2002) E. Orquín Alexandre
- "Carmen" (Pd. - 2003) M.A. Sarrió Nadal
- "Encuentros" (Pd. - 2004) J.R. Pascual Vilaplana
- "Alfredo Capitá" (M.C. - 2004) J.B. Santonja Espinós
- "Trabuc i Navaixa" (Fanf. - 2004) J. M. Valls Satorres
- "Ball dels Contrabandistes" (Fanf. - 2004) E. Orquín Alexandre
- "Pepe Guerola" (Pd. - 2005) J.B. Santonja Espinós
- "El Señorito Cojones" (Pd. - 2007) J. B. Santonja Espinós
- "Concha Contrabandista" (Pd. - 2008) M. A. Sarrió Nadal
- "Sergio Guerola" (Pd. - 2010) M. Roig Vila
- "1861" (Pd. - 2011) M.A. Sarrió Nadal
- "Teresa Silvestre" (Pd. - 2013) M. Roig Vila
- "Bandolera" (Pd. - 2015) M. Roig Vila
- "Rebemar" (M.C. - 2016) D.J. Ferrero Silvae
- "Estefa" (Pd. - 2016) D.J. Ferrero Silvae
- "Cap i Tro" (Pd. - 2017) M. Roig Vila
- "Cármenes" (MC - 2020) M.A. Sarrió Nadal
- "Maitrini" (Pd. - 2023) S. Gómez i Soler
- "Per als dos" (MC - 2024) C. Ferri Reig

En el segle XIX, totes aquelles terres que besaven les aigües de la mar Mediterrània vivien un moment complicat assotades per guerres i epidèmies. Eren temps de pocs recursos i grans injustícies, on els estrats socials estaven separats per abismes de desigualtat.

El bandolerisme era una forma de subsistència i si en aquell temps va haver-hi un bandoler conegut en la nostra terra, a la Vall d'Albaida, eixe va ser, sense cap dubte, Mariano Seguí Calatayud, més conegut com El Gatet d'Otos. Sempre anava acompanyat del seu bon amic Francisco Mira, sobrenomenat com Sitala.

El destí de Mariano li tenia guardat un mal somni. La vida li va fer patir el capritx dels rics per envejar allò que no podien comprar. L'amor de la seua dona. Utilitzant parany i argücies, va ser inculpat d'un delict que no havia comès. Això va fer que fugirà a la serra. Una vegada allí, Sitala es va convertir en un company inseparable, un amic d'aventures contrabandistes i també un germà de serra.

Gent de poble, senzills i honrats que furtaven als rics per a portar menjar a les seues famílies i que van ser capturats per a passar més de 40 anys privats del tresor de la seua llibertat. I ací comença la nostra història. Ací es forja la llegenda de '**Dos germans de sang i serra**'.

• TERRA NOSTRA

Aquests dos roders del segle XIX, naturals de la Vall d'Albaida, creixen al poble camperol de l'època. Dos valencians honrats, familiars i respectuosos amb les creences populars són els dos ciutadans que destaquen en una comunitat humil i repleta d'injustícies.

Obri la comparsa el banderí dels Contrabandistes portat pel component més veterà. Pepe Seguí, pare de l'ambaixador i banderera marca l'inici d'aquesta desfilada sobre una carrossa que simula les arrels d'un arbre i representa l'origen dels nostres protagonistes.

Aquest primer bloc reflexa a la gent del poble on viuen, en un ambient familiar i casolà. En aquell temps tenien un gran protagonisme els treballs en la terra amb l'ajuda d'animals.

En primer lloc, trobem el ballet 'Kabala', format per ballarins que representen la força i l'elegància dels cavalls, un dels animals més estimats.

A continuació, una bandera amb el logotip de l'Ambaixada il·lustra aquesta desfilada. I, a més, un grup de xiquets i xiquetes fan entrega d'un pergami que explica el detall del que es va a presenciar.

Respecte als habitants dels pobles de la comarca, tots ells estan presents encarnats per les esquadres "Tempranillo" amb Pepa Cortell com a cap d'esquadra i "Els que som", amb el cap d'esquadra Rafa Olcina.

Toquen per a ells la Banda Real de Gandia els pasdobles "Teresa Silvestre" i "Nerva".

• PEL CAPRITX D'UN SENYORET

Mariano Seguí estava casat amb Sabela, una dona en la qual somiaven tots els homes. Les propostes deshonestes que el senyoret de Mariano li feia a la seua dona és el desencadenant d'aquesta història. Aquest li va tendir un parany per tal d'inculpar-lo d'un delict i deixar-li el camí lliure per a arribar fins a Sabela. Al saber-se perseguit, Mariano va deixar a la seua família i va fugir a la serra.

Representant l'assetjament del senyoret a Sabela arriba Teresa Gandía amb un ball únic entre el cavall i la dona.

Els senyorets i senyorettes de l'època estan presents en l'esquadra "Del Senyoret" amb Juan Antonio Ferrero com a cap d'esquadra i en l'esquadra "Rondenyes", dirigida per Teresa Silvestre.

Els acompanya la Societat Unió Artística Musical d'Ontinyent interpretant "El nostre cabo" i "Churumbelerias".

• LA FI DE LA LLIBERTAT

Una vegada en la serra, Mariano va començar a ser conegut com el Gatet d'Otos. Allí coneixeria a Francisco Mira, de sobrenom Sitala. Convertits en bons lladres, no oblidaren que tenien família, ja que continuaven portant diners i menjar a casa.

Tot i que els dos van poder fugir de molts robatoris sense deixar quasi petjades, hi ha un moment en què no poden evitar ser descoberts. El robatori de l'Olleria va suposar la seua detenció en la Masia de la Molinera; un amagatall que utilitzaven habitualment. Així es va produir l'empresonament dels dos protagonistes.

En aquest bloc, el 'Ballet Ópera' s'encarrega d'escenificar el moment de la detenció del Gatet i Sitala.

Per a donar protagonisme a les dones de l'època, desfilen les esquadres "Tío Pepe", amb la cap d'esquadra Raquel Cháfer, "La Fusta" amb Cristina Olcina al capdavant i "Dones de la serra" amb la cap d'esquadra Inma Sanchis.

Toquen per elles Tot per la Música, interpretant "Tomás Ferrús" i "Els preparats".

• LA LLUITA PEL POBLE

Després de 43 anys empresonats i dos intents de fugida infructuosos, El Gatet i Sitala participen en la Defensa de Melilla junt amb l'exèrcit espanyol front a l'atac marroquí de 1893. Rondant els 70 anys, tots dos protagonistes, lluiten per defensar el territori junt amb un exèrcit jove que s'inicia en la batalla. Amnistia a canvi de defensa.

L'espectacle de 'Legend' ens porta a l'escena d'aquella lluita en la qual El Gatet d'Otos i Sitala van participar després de ser alliberats.

Representant a les dones que han defensat la vida bandolera al poble i a la serra mentre que els homes lluitaven a la guerra, arriben les esquadres "Calañé" amb Fina Sánchez com a cap d'esquadra i "Bandoleres", amb la cap d'esquadra Lorena Camacho.

Les acompanya l'Agrupació Musical "La Banda" d'Alfarrasí, amb els pasdobles "Caridad Guardiola" i "Festa en Benidorm".

• FESTA I VICTÒRIA

L'experiència dels dos protagonistes és la que guia a tot l'exèrcit. Després de moltes batalles junt amb les tropes espanyoles, aconsegueixen furtar el territori als marroquins; obtenint així l'indult que els permetia al Gatet i a Sitala tornar amb les seues famílies.

Donant vida als lluitadors més joves que van participar en la guerra, arriba l'esquadra "Rodens". Guia l'esquadra Alberto Cambra i l'acompanya a cavall Jaume Guerola, engrandint així el sentiment dels hereus de la comparsa.

Damunt d'una carrossa que simula pedra esculpida, lidera l'horitzó José Francisco Seguí Tortosa, fill de l'ambaixador i nebot del banderer. Ell representa aquell xiquet que també foren Guió Ambaixada Cristiana 2024 - Festers

El Gatet d'Otos i Sitala, i que jugava entre les rocalles a ser el bandoler que sempre havia somiat.

Interpreta per a tots ells La Unió Musical de Massamagrell els pasdobles "Ignacio Contrabandista" i "Ragon Falez".

• DEVOCIÓ

Amb la guerra lliurada, i una victòria per bandera, calia tornar a casa. Així arribaren a Ontinyent, la capital de la Vall d'Albaida. Amb ells venen les seues dos grans devocions convertides en el tresor més apreciat que tenen: la fe que els ha acompanyat en totes les batalles de la seua vida.

Però no oblidaren a les persones que els havien deixat, aquells que van caure i que els van recolzar en totes les lluites; cinc records encapçalen el seu homenatge.

En aquest bloc, participen amics Contrabandistes de Bocairent, que escorten amb trabucs aquest sentit tribut. A més, el sentiment de tot un poble es veu representat amb el 'Grup d'Indumentària l'Antigor' i amb el 'Grup de Dances' d'Ontinyent.

Podem escoltar com sona aquest poble quan proclama la seua fe, al vol de les nostres campanes, portades per la Colla de Campaners.

*A més, tres cavalls anuncien l'arribada dels homes més fidels als nostres protagonistes. Entre ells es troba Salva Cháfer Reig, Primer Tro de la comparsa. L'esquadra "Contrabando", amb el cap d'esquadra Sergio Seguí, germà de l'ambaixador i el banderer, dona pas al monticle que ha creat 'Carroses el Llombo' on llueixen victoriosos: **JOSÉ FRANCISCO SEGUÍ MARTÍNEZ i DAVID SEGUÍ MARTÍNEZ.***

Amb ells arriba l'Agrupació Musical d'Ontinyent interpretant "Per als dos", marxa cristiana composta per Carlos Ferri i dedicada a tots dos pel seu pare.

• TORNAR A LA TERRA

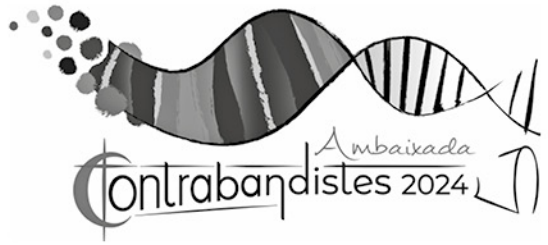
El Gatet d'Otos i Sitala es van convertir en dos herois que van participar en la recuperació del territori espanyol. La paraula del Gatet i l'ensenya de Sitala són els seus majors tresors; els seus emblemes i armes que els van fer forts enfront de l'adversitat. Dos elements que els acompanyen en l'entrada al poble i que els han guiat durant tota aquesta travessia.

La comunitat camperola els considera herois als que admirar i servir si fora necessari. Ontinyent eix al carrer per donar la benvinguda als nostres protagonistes.

Dues esquadres amb el trage oficial de la comparsa tanquen el seguici de la nostra ambaixada.

Un cap batidor obri el pas de l'esquadra "La Navaixa", amb Carmen Pastor com a cap d'esquadra. I tanca la comparsa "l'Esquadra Oficial dels Contrabandistes" amb Rosa Sarrió al capdavant.

Els acompanya La Vila de Bocairent interpretant la marxa cristiana "Carmenes" i el pasdoble "La puerta grande".

CONTINYENT

Festes de Moros i Cristians en honor al Santíssim Crist de l'Agonia

ENTRADA MORA

23 d'agost, 22:00 h.

Societat de Festes
del Santíssim Crist de l'Agonia

kapitalia.net
inmobiliaria

kapitalia.net

inmobiliaria

*¡Vendemos tu
casa en 60 días!*

ORDRE ENTRADA MORA

1

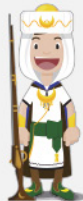
TAIFAS
CAPITANIA MORA

KÁBILAS

7

2

MOROS BERBERISCOS

MOROS ESPANYOLS

8

3

MOROS MARINOS

SAUDITES

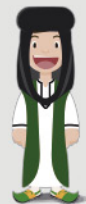
9

4

CHANOS

MUDÉJARES

10

5

OMEYAS

MOSSÀRABS

11

6

BENIMERINS

ABENCERRAJES

AMBAIXADA MORA

12

Organitza:

SOCIETAT DE FESTERS
DEL SANTÍSSIM CRIST DE L'AGONIA

Ajuntament
Ontinyent

Col·labora:

GENERALITAT
VALENCIANA
Conselleria d'Educació,
Universitats i Ocupació

TAIFAS

CAPITÀ MORO	José Manuel Pardo Aparisi
PRIMER TRO	José Bas Terol
PRESIDÈNCIA	Jorge Martí Durá
SECRETARIA	Pedro Antonio García Bayo
TRESORERIA	José García Morales
REPRESENTANT	Carmen Brotons López

CAPITANIA M O R O R A

MÚSIQUES PER ALS TAIFAS

- "Taifes 98"
(M.M. - 1998) D.J. Ferrero Silvage
- "Opus 14"
(M.M. -) R. Benavent Maiques
- "Trakeltery"
(M.M. - 2014) S. Gómez i Soler
- "Siltai"
(M.M. - 2017) S. Gómez i Soler
- "Perlàssia"
(Pd. - 2022) S. Gómez i Soler
- "Dragó de Saffhor"
(M.M. - 2024) E. Llopis Román
- "Kharif"
(M.M. - 2024) S. Gómez i Soler
- "Amicx"
(M.M. - 2024) E. Llopis Román

DADES D'INTERÉS

L'any 1975, dos grups de festers de les comparses Mariners i Saudites, decidiren dur endavant el repte de fundar una nova comparsa, jove i dinàmica: TAIFAS. Fernando Cambra va ser l'encarregat de dissenyar el vestit de gala de la comparsa.

La vestimenta consta de turbant en blau i blanc, túnica blava brodada en or, capa blanca també brodada en or, faixa en colors blau, blanc i or, babutxes blaves i calçetins blancs. La roba de diari, consta de gil.laba blau celest i babutxes blaves, barret de fes en blau i bossa de cuir.

Va ser l'estiu de 1976 quan la comparsa va nèixer a les festes de Moros i Cristians d'Ontinyent, i des d'aleshores ja hem ostentat tres Capitànies i dos Ambaixades.

També cal destacar les dos marxes mores dedicades a la comparsa: Opus 14 de Rafael Benavent Maiques i Taifes 98 de Daniel J. Ferrero Silvage amb motiu de la capitania d'aquell any.

L'any 2014 el Taifa Saül Gómez i Soler dedica la marxa mora "Trakeltery" a l'esquadra del mateix nom i a la qual pertany.

L'any 2017 van estrenar la marxa mora "Siltai", obra de Saül Gómez i Soler, dedicada a la Primer Tro d'eixe any Silvia Soler.

CAPITANIA DELS MOROS: EL DRAC DE SAPHOR

El nostre relat comença amb la fi d'un altre. La història, o bé llegenda, del **Lleó Taifa Mujahid-Al-Amin**, sultà de la Taifa de Dénia al segle XI.

Les Illes Balears formaven part de la Taifa de Dénia, conquerides antany per Muyahid. Després d'anys d'escaramusses i conteses, les tropes de la cristiandat reuneixen un exèrcit que posa en dificultat les hordes del Lleó. Muyahid embarca personalment per defensar el bastió d'Eivissa. Les forces dels dos exèrcits es veuen embolicades en una batalla acarnissada on ambdós bàndols pateixen les penúries de la guerra. Malgrat guanyar la batalla, Muyahid és ferit de mort i perd la vida dies després.

Passat el temps, el seu germanastre, Ali Iqbal, ple d'ira i ressentiment, jura venjança sobre els invasors infidels i, seguint els passos del seu germà, forma un exèrcit capaç de fer tremolar la terra. Milers de braus guerrers, uniformats amb acer, es preparen per combatre el cristià. Iqbal prepara una flota imponent que arrasarà qualsevol afany d'enderrocar el seu llegat. El Drac de Saphor es posa en camí...

El **penó Taifa**, l'emblema, la raó i la insígnia, custodiat per **Lluís García**, obri la marxa de la Capitania. L'acompanyen altres banderes amb l'escut del Drac i els noms de les esquadres dels valents soldats que conqueriran de nou aquesta terra.

Després desfilen tres esquadres de guerrers equipats amb pells i ferro, que representen els tòtems de Muyahid i d'Ali Iqbal. Son la pena **L'Astrossa**, el **Garbell** i **d'a Xavo**, amb els acords del **Grup Musical d'Albaida** interpretant "Xavier el coixo" i "Menda Capità". Uns són el Lleó, d'altres el Drac; tots armats, preparats i ansiosos davant de la lluita que s'acosta.

Els segueix el **Lleó daurat**, insígnia de Mujahid, amb la flama eterna que mai no es consumirà. L'**efígie de Muyahid**, adornada amb or i coure, desfila pels nostres carrers. És un gegant daurat que evoca la força de Muyahid, però també la seua noblesa i magnanimitat. És la imatge del nostre adorat, lloat i estimat capità d'abans. En una exaltació meravellosa del personatge, el **ballet Ópera** fa una dansa plena de sensualitat i força creada des del cor, des de l'amor i l'amistat.

Un batalló de soldats abillats amb cotes de malla, armats amb llances i escuts, són els guardians de les belles ballarines que ens enlluernen amb la seua gràcia. Dos esquadres els segueixen, **La Tàjha** i **Descontrol-Al traca** amb el negre del dol i el daurat del sol. Acompanyats per **L'Agrupació Musical d'Agullent** interpretant "Roperia Ximo" i "Jamalajam". Són aquells que van aconseguir sobreviure a

la batalla. Els que acompanyaven el Lleó, els que l'envoltaven i el protegien. Són aquells que busquen venjar l'afront i són els primers de molts més.

La cavalleria Taifa també està disposada. Amb els seus vestits i estendards negres, els genets munten cavalls de magnífic port. A punt per ser el flagell dels cristians.

De nou, dues esquadres guerreres. **Trabukeres** i **Yamir** amb **L'Agrupació Musical La Nova de Quatretonda** baix les notes de "Paco el Cholla" i "Siltai". El roig és el color, el color de la sang i el color del foc. De la ràbia, de la ira... el color de la venjança.

Ja s'acosta el foc d'**Ali Iqbal**. Amb roba carmesí i brandant les seues vares de foc, els genets del Drac seuen en trons de cendra ardent, envoltats de fum i lava.

El blau és el color dels Taifes. Dues esquadres en vesteixen els colors. **Trakeltery** i **Arrere-Al** lio acompanyats per **L'Associació Musical de Bocairent** i amb els acords de "Kapytan" i "Trakeltery". El blau, símbol del mar, i l'or i el blanc, símbols de l'alba d'un dia nou. El dia que els Taifes conqueriran, una altra vegada, aquesta terra. Els colors s'entremesclen en franges que porten tots els guerrers que inunden els carrers. És l'era del Drac, del Drac de Saphor, que clama venjança pel dolor de la pèrdua.

Aquestes són les seues armes temibles. Els dracs que solquen el cel i reparteixen foc i mort, que converteixen en pols i cendres tot allò que troben de camí. Davant de nosaltres, un enorme drac camina, desafiador i paorós.

S'acosta la favorita d'Ali Iqbal, l'amazona del drac més temible que el món haja conegut mai. Com a avantsala de la seua presència, un grup de donzelles joves porten els ous del rèptil i la famosa espasa de vidre, forjada amb el foc.

I ací ja hi ha la favorita: **Saphira**, la dona nascuda del foc del combat. La guerrera vestida amb or i joies porta l'estendard del drac, ocult darrere de la mitja lluna taifa. Ella és, abans de res, la mà d'Iqbal. La que li dona forces en el combat i consol després de la batalla. Ella és el seu dia i la nit, el seu alè... la seua vida. Amb ella, els seus dos millors escortes que la guarden de tot mal i que sempre l'acompanyen; **Begoña** i **Hanna** són les esposes dels fills del Drac i les guardianes de l'espasa de vidre.

L'escorta de Saphira li guarda l'esquena. Vesteixen els colors Taifes: el blau del mar brau i l'or del sol ardent. Els acompanya **L'Agrupació Musical d'Ontinyent** interpretant "**Dragó de Saphor**", marxa composta per l'ocasió. Elegants i belles, alhora que perilloses i temeràries, aquestes dones són les escollides entre les millors genets de drac.

Les màquines de guerra obrin camí per destruir qualsevol muralla o barrera que impedisca el pas als guerrers Taifes.

El Drac de Saphor ja és a prop. Els tambors i timbals així ho anuncien. El grup **Batukem**, juntament amb **Pyros** i el **ballet Masters**, ens presenten un espectacle de música, dansa i foc que estremirà pel seu potent colorit. Representa l'inici de la baralla, on els dracs d'Iqbal doblegaran l'exèrcit cristià amb la seva força irrefragable i el seu mantell de foc.

Els homes d'Iqbal, la tropa d'elit, els Inmortus del Drac de Saphor, desfilen engalanats amb escuts i llances. Són l'anunci de l'arribada del nou Capità Taifa. Els més forts, els combatents més aguerrits i temeraris, amb el rostre cobert per la màscara de la mort.

I és ara quan la Capitania Taifa arriba al zenit.

El Drac de Saphor ha arribat. Ali Iqbal, el **Capità Moro JOSÉ MANUEL PARDO APARISI**, viatja amb la seua espectacular carrossa d'or i marbre. Esquelets de drac en cobreixen els costats i el cap del "Més Gran" d'antany li serveix de tron.

El nostre capità vesteix l'armadura d'Asherex, feta amb les escates del drac més salvatge conegut. Les vestidures són del color del matí, del color del mar, del color del sol ardent. Amb ell, els dos fills **Manolo** i **Pablo**, dignes hereus de la força del capità. I els nets **Ruben**, **Diego** i **Pau**, que estan sent preparats per ser mereixedors del llegat de Saphor. Junts formen un sòlid puny que minarà la voluntat i la força de l'enemic cristià.

Les esqueses d'Iqbal sempre estan guardades per l'escorta. Els seus guerrers més fervents, la força del braç, el tall de la seua espasa. Són els seus acòlits més distingits, els companys d'armes, els amics més estimats. Vesteixen armadures d'or, escates de drac amb forma de mitja lluna. Abillats amb el blanc i el blau, els colors de la comparsa. Els acompanya la **Unió Musical de Xeresa** interpretant "**Kharif**" marxa oferida per la seua escorta i composta per el Taifa Saül Gómez.

Sempre disposats a la batalla, a seguir el seu capità pel respecte, l'admiració i l'estima... aquests homes seguirien Iqbal fins a les portes de l'infern.

Per últim i tancant aquest indòmit exercit el batalló del 1r tro. Amb el vestit de la comparsa i format per membres de diferents esquadres, tots al compàs de "L'entrà de Moros" i "Xabat" interpretades per la **Unió Musical Sta. Cecília de Barxeta**.

MOROS BERBERISCOS

PRIMER TRO	Marta Bordera Mollá
PRESIDÈNCIA	Rafael Gandía Tortosa
SECRETARIA	José E. Enguix Casanova
TRESORERIA	Jorge Sarrió Belda
REPRESENTANT	Javier Valls Ferrero

ORDRE DE DESFILADA

Portaguí en Carrossa: Miguel Montagud Ferrero

Esquadra "Infantil".

Esquadra "El Cuadre + Berbevan". Cap d'esquadra: Carmen Calabuig Sirera

Esquadra: "D'açí un rato + Al sun". Cap d'esquadra: Rafael Soler Donat

Unió Musical Artística Musical Ontinyent

Interpreta: "Aligeabà-Spyros" de Vicent Coletó

i "Ben Al-Sahagui" de Francisco Valor Llorens

Esquadra "Les Primeres". Cap d'esquadra: Laura Montés Silvestre

Esquadra "Barbarroja - Tamasheq". Cap d'esquadra: Vicente Ramón Ferrero Mollá

Esquadra "D'Un Glop" - Singlars. Cap d'esquadra: Nayala Llopis Gandía

Unió Musical d'Atzeneta d'Albaida

Esquadra "Pitufos". Cap d'esquadra: Jesús Vidal Martínez

Esquadra "Cego". Cap d'esquadra: José Antonio Torró Ribera

Esquadra "Al Xamar" - Singlars. Cap d'esquadra: Mario Penadés Morán

Unió Musical San Diego de Lloc Nou d'en Fenollet

Interpreta: "Xabat" de Saül Gómez i Soler i "El President" de Miguel Picó Biosca

Esquadra "Cabellera". Cap d'esquadra: Antonio Martínez Gandía

Esquadra "El Colpet". Cap d'esquadra: Samuel Tortosa Mateu

Esquadra "Meninfot". Cap d'esquadra: Rubén Belda Pla

Agrupació Artística Musical Real de Gandía

Interpreta: "Uzúl El-Mselmin (L'Entrà dels Moros)" de Camilo Pérez Monllor

i "Ropería Ximo" de Francisco Valor Llorens

Esquadra "Anaragates" - Singlars. Cap d'esquadra: Beatriz Sais Pascual

Esquadra "Califa - Tajao". Cap d'esquadra: José Ramón Horcas López

Esquadra "Veteranos". Cap d'esquadra: Salvador Tormo García

Esquadra "Berberes". Primer Tro: **Marta Bordera Molla - Concurs**

Cap d'esquadra: Marta Bordera Mollá

Agrupació Artística Musical Real de Gandía

Interpreta: "Marta" de Saül Gómez i Soler

MÚSIQUES PER ALS MOROS BERBERISCOS

- "El Berberisch"
(M.M. - 1961) J.M. Ferrero Pastor
- "Imposibles"
(Pd. - 1976) J.M. Ferrero Pastor
- "Torró Capità"
(M.M. - 1987) J.M. Valls Satorres
- "Moros Berberiscos"
(M.M. - 1989) M. Gandía Conejero
- "Millenium"
(M.M. - 1999) M. Gandía Conejero
- "Al - Jomel"
(M.M. - 2005) J.C. Sempere Bomboí
- "Sendra"
(M.M. - 2011) D. J. Ferrero Silvage
- "Veïns de la plaça"
(Pd. - 2011) Á. Rodríguez
- "Sayf"
(M.M. - 2012) F. Sanchis Gandía
- "Peri"
(M.M. - 2015) D. Castelló Silvestre
- "Alnajar"
(M.M. - 2019) C. Ferri Reig
- "Jesús Bordera"
(Pd. - 2022) S. Gómez i Soler
- "Marta"
(M.M. - 2024) S. Gómez i Soler

DADES D'INTERÉS

Apareixen en les festes d'Ontinyent per primera vegada en 1920 i en origen va intentar aglutinar el gremi de sabaters locals. El primer esbós de vestimenta el feu l'artista ontinyentí Carlos Tormo «Carlets».

En essència les robes dels Berberiscos no han patit variacions i consten de dalmàtica blanca amb serrell en marró i passamaneries, faixa ampla en color verd i barret-turbant amb capellina. Duen capa i les sabates també són de color verd. Este vestit es complementa amb els tradicionals «ferros» que són el collar i els braçalets i per últim l'espingarda.

La roba de diari és una gel-laba a ratlles sobre fons en gris i el tradicional barret de fes.

MOROS MARINOS

PRIMER TRO	Alberto Pérez Sanchis
PRESIDÈNCIA	José Enrique Mollá Sanchis
SECRETARIA	Antonio Soriano Morant
TRESORERIA	Josep Minsut Silvestre
REPRESENTANT	Francisco Camacho Güeto

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en carrossa: Vicent Tortosa Revert

Esquadra "Benarrai" - Esquadra Gastaors. Cap d'esquadra: Paula Soler Torró

Esquadra "Sense nom - El Turco". Cap d'esquadra: Juan Luis Galiana Aleixandre

Esquadra "Canteracampanà - La Pala". Cap d'esquadra: Eva Martí Montahud

Societat Musical de Benicolet

Interpreta: "Alhakem" de Ignacio Sánchez Navarro i "Jamalajam" de José Ferrándiz Fernández

Esquadra "Al-ijera". Cap d'esquadra: Claudia Pérez Mullor

Esquadra "El Porronet". Cap d'esquadra: Javier Cerdà Ribera

Esquadra "Nemanant". Cap d'esquadra: Marina Perales Conca

Esquadra "La Branca". Cap d'esquadra: José Enrique Mollá Sanchis

Esquadra "MAHARAJÁ" - Singulares. Cap d'esquadra: Alicia Pérez Sanchis

Banda Primitiva de Palomar

Interpreta: "Uzúl El-Msélmin (L'Entrà dels Moros)" de Camilo Pérez Monllor i "Xabat" de Saül Gómez i Soler

Esquadra "El Garrot". Cap d'esquadra: Rafael Reig Tortosa

Esquadra "Mitja Lluna". Cap d'esquadra: Josep Soler Revert

Esquadra "Barjan-La Pala". Cap d'esquadra: Raúl Sanz Blanco

Esquadra "Almanzor". Cap d'esquadra: José Penadés Gil

Esquadra "L'Autèntica" - Primer Tro: Alberto Pérez Sanchis - Concurs

Cap d'esquadra: Alberto Pérez Sanchis

Banda Simfònica "Tot per la música" d'Ontinyent

Interpreta: "Nit del Riu" d'Enrique Alborch Tarrasó i "Moros Verdes" de Manuel Sagi Echevarría

DADES D'INTERÉS

Nascuda el 1865 amb la idea d'oposar una flota sarraïna a la cristiana en el combat naval en les aigües del riu Clariano, van tripular una nova fragata, anomenada "Almanzor", en record del temible i victoriós guerrer Muhammad Ibn Abi Amir, conegut com al-Mansur, "El Victoriós". Adquirida possiblement amb els fons aportats pels integrants de la Junta Directiva de Festes, del Casino "El Porvenir" o dels membres de la pròpia filada.

La seua participació va quedar relegada per a l'any següent a causa del còlera morbo. La nova filada, sota la denominació de Moros Marinos, forjada a la seu del Casino de "El Porvenir", vingué a engrandir les hosts sarraïnes amb un abillament "a lo turco" i portant polides pales de fusta. Quedà configurada per gents rellevants, d'alt poder econòmic, integrants i simpatitzants del partit conservador, la relació de les quals continua amagada entre les costures de la nostra història.

Durant poc més de segle i mig, passen triomfants per carrers i places a la diana i en l'entrada als acords de pasdobles i marxes mores i en els seus inicis de marxes militars; en el sacrifici de la missa i en la processó, emplen el ritu que des de 1860 porta a convertir Ontinyent en cristiana i mora.

En el transcurs de molts anys, acompanyats de la música, van mostrar la bellesa de la seua desparegada dansa, registrada a la premsa al llarg dels segles XIX i part del XX, i de manera singular en l'Exposició Regional de València (1909). De la mateixa manera que l'enyorada "Nit del Riu", regalada de goigs i divertiments, en què el protagonisme que posseïa la fragata "Almanzor", al costat de la cristiana "Méndez Núñez", ornada i il·luminada a la veneciana i arrossegada per mules, navegaven en les aigües del riu Clariano per fer seues les escenes històriques lligades al mar, rememorant temps passats en els que s'acudia a defensar les nostres costes dels atacs de pirates berbers i tunisians.

Solcant els mars de la festa, els moros marinos han guiat en infinitat d'ocasions les hosts sarraïnes, porten i custodien l'enseny amb el creixent de lluna i declamen els grandiloqüents versos de l'ambaixada des de la coberta de la fragata, on velles i noves generacions de moros marinos hissen en la seua proa tots els seus volers i il·lusions entre dies captivats per un poble i la seua gent.

MÚSIQUES PER ALS MOROS MARINOS

- "Moros Marinos"
(M.M. - 194?) L. Buades Roca

- "Norma Garen"
(M.M. - 1988) M. Gandía Conejero

- "Pla El Panader"
(M.M. - 1992) J. E. Canet Ferri

- "El Turco d'Ontinyent"
(M.M. - 1997) M.A. García Boscá

- "Moros Marinos"
(M.M. - 2005) J. Ferrero Forcada

- "Ibn Al-amn (al meu cosí)"
(M.M. - 2006) P. Sanchis Ferrándiz

- "Els Triers"
(M.M. - 2006) D.J. Ferrero Silvage

- "Sharaf-Abi"
(M.M. - 2009) J.A. Boluda Ponce

- "Nit del Riu"
(M.M. - 2011) E. Alborch Tarrasó

- "Sheik"
(M.M. - 2012) E. Orquín Aleixandre

- "Mahfilla"
(M.M. - 2015) S. Gómez i Soler

- "Tughra"
(M.M. - 2018) S. Gómez i Soler

- "Indra Mare"
(Ballet - 2018) X. Gandia Navarro

CHANOS

PRIMER TRO	Ramón Vidal Albuixech
PRESIDÈNCIA	Juan Luis Úbeda Morales
SECRETARIA	Francisco Javier Gisbert Soriano
TRESORERIA	Francisco Tortosa Llin
REPRESENTANT	Víctor Martí Peralta

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en carrossa: Marian Tortosa Moya

Esquadra "Xonnetta / Castanyá". Cap d'esquadra: Tudi Guillém Sanchis

Esquadra "Sable/Palikès". Cap d'esquadra: Lucas Mollá Muñoz

Unió Musical d'Albaida L'Aranya

Interpreta: "Als Moros Vells" de Jaime Fco. Ripoll Martins

i "No ho faré més" de Vicente Català Pérez

Esquadra "Xirimita". Cap d'esquadra: Inma Campos Sanchis

Esquadra "Pam i Mig" - Singulares. Cap d'esquadra: Rafael Albuixech Micó

Societat Unió Musical Contestana

Interpreta: "El President" de Miguel Picó Biosca

i "El Moro del Sinc" de Rafael Giner Estruch

Esquadra "Barbacana". Cap d'esquadra: Miguel Pascual Monfort

Esquadra "Muladís/Aila". Cap d'esquadra: Sergio Francés Ballester

Esquadra "Centenari" - Primer Tro: Ramón Vidal Albuixech - Concurs

Cap d'esquadra: Ramón Vidal Albuixech

Lira Musical de Salem

Interpreta: "Fester" de Saül Gómez i Soler

i "Xavier El Coixo" de José Rafael Pascual Vilaplana, Joan Iborra

DADES D'INTERÉS

La Comparsa fue fundada en el año 1918 por un grupo de festeros que originalmente eran componentes de la Comparsa Llauradors.

El traje inicial era de estilo turco, chaleco y pantalones bombachos rojos, camisa marrón y turbante entrelazado rematado con una pluma.

Este diseño original se mantiene, con diferentes variaciones, hasta el año 1990. Año en el que la Comparsa adopta una nueva vestimenta que rompe drásticamente con el diseño original y donde predominan los colores blanco, azul y dorado.

El pasado año 2018, y con motivo del Centenario, se aprobó una modificación del traje pero continuando con los colores del anterior.

La Comparsa participa en las Fiestas ininterrumpidamente hasta 1935. En el año 1957, antiguos componentes y un grupo de jóvenes entusiastas, volvieron a tomar parte de nuevo en las Fiestas siendo su Primer Tro D. Francisco Reig Cambra.

La Comparsa Chanos inauguró su local social, situado en la Plaça de Baix el año 2010, año que se conmemoraba el 150 aniversario de las Fiestas.

Unida a la Fiesta siempre ha estado la música, y para la Comparsa Chanos ha sido un elemento primordial.

Bandas oficiales de la Comparsa han sido las de la Societat Unió Musical de la Cañada, en los primeros años de la refundación. Después lo fueron el Ateneo Musical de Rafelguaraf, la Agrupación Musical de Montaverner y, actualmente, la Unió Artística Musical de Ontinyent.

La Comparsa tiene un extenso patrimonio musical formado por más de una docena de piezas, en su mayoría marchas moras, dedicadas a componentes y escuadras de la misma.

MÚSIQUES PER ALS CHANOS

- "Edoga"
(M.M. - 1990) D. J. Ferrero Silvage
- "Xirimixanos"
(M.M. - 1990) F. Tortosa i Llin
- "El Bigot"
(M.M. - 2000) E. Oltra Benavent
- "Capità Chano"
(M.M. - 2001) M.A. Sarrió Nadal
- "Pam i Mig"
(Pd. - 2002) M.A. Sarrió Nadal
- "Rey Chano"
(M.M. - 2002) E. Orquín Aleixandre
- "Al Felucho"
(M.M. - 2003) F. Sanz Pla
- "Palop, Chano i President"
(M.M. - 2007) M.A. Sarrió Nadal
- "Banat"
(M.M. - 2007) F. Sanz Pla
- "Nadim Rashid"
(M.M. - 2009) S. Gómez i Soler
- "Khawla Bint"
(M.M. - 2013) D.J. Ferrero Silvage
- "Maig 1964"
(M.M. - 2014) L. Belda Cerdá
- "Natxo el Chano"
(M.M. - 2018) M. Roig Vila
- "Jun Fiktur"
(M.M. - 2023) V. Mengual Caudeli

OMEYAS

PRIMER TRO	Isabel Martínez Chacón
PRESIDÈNCIA	Eulalia Salmerón Callejas
SECRETARIA	Silvia Pomar Pérez
TRESORERIA	Beatriz Vañó Vidal
REPRESENTANT	Inmaculada Cócera Santamaría

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en Carrossa: Mª Carmen Almansa Ortiz

Esquadra "Al Pot / Abderraman". Cap d'esquadra: Paco Torró Párraga

Esquadra "Noranta-ú + Ni fu ni fa". Cap d'esquadra: Amanda Alberca

Unió Musical Benissodense

Interpreta: "El President" de Miguel Picó Biosca
i "Alí Ben-Bufat" de Enric Rodríguez Llorens

Esquadra "Tahrib". Cap d'esquadra: Rosa Gandía Escrivá

Esquadra "Wadaby + Ni fu ni fa". Cap d'esquadra: Roser Ferrero Sanchis

Unió Musical Llanera de Ranes

Interpreta: "Alhakem" de Ignacio Sánchez Navarro
i "Aligeabà-Spyros" de Vicent Coletó

Esquadra "Perfil". Cap d'esquadra: Mabel Malpartida Tortosa

Esquadra "Llobens". Cap d'esquadra: Inma Pomar Pérez

Esquadra "Endavant" - Primer Tro: Isabel Martínez Chacón - Concurs

Cap d'esquadra: Isabel Martínez Chacón

Unió Musical Llanera de Ranes

Interpreta: "Jamalajam" de José Ferrándiz Fernández
i "Si si" de Saül Gómez i Soler

MÚSIQUES PER ALS OMEYAS

- "Agustín Gandía"
(M.M. - 1989) D.J. Ferrero Silvage

- "El Omeya José Berenguer"
(M.M. - 1996) D.J. Ferrero Silvage

- "Beatriz Capitana Mora"
(M.M. - 2002) M.A. Sarrió Nadal

- "Al-Lali"
(M.M. - 2003) M.A. Sarrió Nadal

- "Wallada"
(M.M. - 2014) D.J. Ferrero Silvage

- "Al-Muhraj"
(M.M. - 2019) S. Gómez i Soler

- "Si si"
(M.M. - 2024) S. Gómez i Soler

DADES D'INTERÉS

La comparsa Omeyas va ser fundada després de les festes de 1970 per un grup de dèsset amics procedents dels Moros Espanyols que, junt amb d'altres amics, decideixen formar part de l'exèrcit Moro.

Quant a la vestimenta, l'actual gel-laba de gala es diferencia poc de la primitiva (1971), que va ser modificada dues vegades (1979 i 1990) perquè la tela es va esgotar. Segeix mostrant la sumptuositat de la dinastia que representa amb la combinació de verds i blaus i amb el majestuós daurat. El vestit es complementa amb una elegant capa blanca, un fes blau amb guarniments de pedreria i borla amb fil de fantasia, sabates grogues i una bossa confeccionada amb teixit jacquard. La vestimenta de diari consta de gel-laba fúcsia, barret de Fes, sabates blaves i la clàssica bossa de cuir.

La comparsa Omeyas ha ostentat en quatre ocasions la capitania de l'exèrcit Moro. El primer va ser Gonzalo Gramage Ferrero (1979); el segon, Rafael Iborra Irlés (1990) i el tercer, Beatriz Alemany Sogues (2002), la primera dona que va exercir este càrrec en la host musulmana i el quart va exercir Maria Insa Úbeda (2014)

Components de la comparsa també han tingut la fortuna de recitar els versos de Cervino. En 1977 Miguel Sarrió Ferri i Vicente Andrés Donat foren el primer ambaixador i el primer banderer, respectivament. En 1996 Javier Riera Ayora (ambaixador) i Salvador Espi Perelló (banderer) representaren estos càrrecs. Finalment, en 2008, Ana Penadés Torró va ser l'ambaixadora i Lali Salmerón Callejas, la banderera.

Actualment la comparsa està formada aproximadament per uns cents components (adults i menuts), distribuïts en les següents penyes: *Abderramán*, *Endavant*, *La Nostra Penya* (fundadors), *Llobens*, *Noranta-u*, *Perfil*, *Va Bé* i *Al Pot*.

BENIMERINS

PRIMER TRO	Verónica Sanegre Palop
PRESIDÈNCIA	M ^a Ángeles González Beneyto
SECRETARIA	Susana Gandía Ferrero
TRESORERIA	Jesús Martínez García
REPRESENTANT	Juan Carlos Tortosa Conejero

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en Dromedari: Juan Carlos Tortosa Conejero

Esquadra "Montó" - Singulars. Cap d'esquadra: Javier Revert Ferrero

Banda Ateneo Musical de la Vila Joiosa

Interpreta: "Al primer tro" de Rafael Mullor Grau
i "Reflexos" de José Conejero Olcina

Esquadra "Antarah/Jarana". Cap d'esquadra: Aitor Niebla Moreno

Esquadra "Ni fu ni fa/Bombatxos". Cap d'esquadra: José Brotons Ribera

Esquadra "Papis". Cap d'esquadra: Begoña Borredà Penadés

Banda Instructiva Musical Santa Cecília d'Alfafara

Interpreta: "Abenserraig" de Saül Gómez i Soler
i "El moro del Sinc" de Rafael Giner Struch

Esquadra "Tiets/Babutxa". Cap d'esquadra: Salvador Gramage García

Esquadra "Touaregs/Bombatxos" - Cap d'esquadra: Jose Luis Mollà Micó

Esquadra "Filles de Merin/Bombatxos"

Primer Tro: Verónica Sanegre Palop - Concurs

Cap d'esquadra: Verónica Sanegre Palop

Banda Cercle Musical Primitiva d'albaida "El Gamell"

Interpreta: "El Kàbila" de Jose Maria Ferrero Pastor
i "Als Berebers" de José Pérez Vilaplana

DADES D'INTERÉS

La Comparsa de Benimerins va participar per primera vegada als Moros i Cristians d'Ontinyent en l'any 1947. Encara que en un primer moment anaven a anomenar-se Tuaregs, les autoritats locals van instar als fundadors a triar entre altres noms, dels quals van el·legir el de Benimerins.

La vestimenta del Benimerins respon al clàssic estil otomà, formada per jupetí i bombatxos, faixa groga, elegant capa, turbant, llança i babutxes. Esta composició va ser escollida entre les diferents combinacions fetes amb les peces de la Roperia de la Viuda de Trelis d'Alcoi i es manté pràcticament intacta des dels inicis de la Comparsa. La gel·laba de diari va substituir, en les festes de 1969, l'antic tratge de disparar fet en cotó i en el seu disseny en ratlles verticals s'inclouen els colors del tratge de gala, destacant el roig, blau, verd, groc, i blanc.

Els Benimerins se situen a una casa de l'emblemàtica Plaça de Sant Domingo i es fan acompanyar des de l'any 1980 pels músics de la Societat Instructiva Musical d'Alfafara, constituint una de les relacions més duraderes de la festa ontinyentina. La marxa Benimerins d'Ontinyent, estrenada amb motiu de la Capitania de 1991 i composta per Daniel J. Ferrero Silvaje, sempre sona al final dels actes i les desfilades, sent tot un símbol dels Benimerins.

MÚSIQUES PER ALS BENIMERINS

- "Yolanda"
(M.M. - 1988) D.J. Ferrero Silvae
- "Benimerins d'Ontinyent"
(M.M. - 1991) D.J. Ferrero Silvae
- "Títaros"
(Dansa - 1997) E. Orquín Aleixandre
- "Bolero"
(Bolero - 1997) E. Orquín Aleixandre
- "Manolo, el Taütiero"
(M.M. - 1999) J.M. Bru Casanova
- "Xabat"
(M.M. - 2003) S. Gómez i Soler
- "Illa-à Ibnati"
(Dansa - 2003) E. Orquín Aleixandre
- "Benimerins"
(Pd. - 2005) D.J. Ferrero Silvae
- "Ibenaam"
(M.M. - 2009) J. Ferrero Jorcada
- "Vents i Merins"
(Ball. - 2009) J.M. Bru Casanova
- "Tabalú"
(Ball. - 2009) Batukem
- "Seleg Nairam"
(M.M. - 2011) J. R. Pascual Vilaplana
- "Kansbar"
(M.M. - 2013) J. Conejero Olcina
- "Samuel Ibn Kair"
(M.M. - 2014) J. Conejero Olcina
- "Morayma"
(M.M. - 2015) V.G. Casanova Martínez
- "Linga-Oba"
(Ball. - 2015) S. Gómez i Soler
- "Qayyid Xavi"
(M.M. - 2017) J. Conejero Olcina
- "Fez"
(M.M. - 2022) J. Conejero Olcina
- "Ibn Battuta"
(M.M. - 2023) F. Sanchis Gandía
- "Pitxi"
(M.M. - 2023) H. Mas Boluda
- "Reflexos"
(M.M. - 2024) J. Conejero Olcina

KÁBILAS

PRIMER TRO	Javier Reig García
PRESIDÈNCIA	José Vicente Sempere Belda
SECRETARIA	Eduardo Beneyto López
TRESORERIA	Juan Pla Balaguer
REPRESENTANT	Salvador Albuixech García

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en Carrossa: Francisco Martínez Torró

Esquadra "No ho sabem / Dabur". Cap d'esquadra: Borja Pastor Belda

Esquadra "Donuts" - Especial. Cap d'esquadra: Salvador Revert Gandía

Societat Musical l'Aliança de Mutxamel

Interpreta: "Éxodo" d'Enrique Castro Gamarra i "Llanero i President" de José Albero Francés

Esquadra "La Mochaora". Cap d'esquadra: Marcos Vidal Penades

Esquadra "Kainas / Xukrut". Cap d'esquadra: Lurdes Belda Salmerón

Esquadra "Figs Tendres / Chona". Cap d'esquadra: Santiago Tortosa Cairols

Grup Músical d'Albaida

Interpreta: "Moros i Cristians" de Camilo Pérez Monllor

i "No ho faré més" de Vicente Català Pérez

Esquadra "Chopaora / Llonganissa / Danger". Cap Esquadra: Vicente Satorre Gil

Esquadra "Rif". Cap d'esquadra: José Antonio Pla Ros

Esquadra "Kabileños" - Especial - Concurs

Cap d'esquadra: Manuel Belda Galiana

Societat Musical Beniatjarense

Interpreta: "Marrakesch" de José Mª Ferrero Pastor

i "Marxa del Centenari" de Amando Blanquer Ponsoda

Esquadra "Karabassa". Cap d'esquadra: Víctor Manuel Torró Beneyto

Esquadra "Sandía". Cap d'esquadra: Nicolás Terol Tortosa

Esquadra "Kabilets". Primer Tro: Javier Reig García

Cap d'esquadra: Javier Reig García

Banda Instructiva Musical d'Alfarrasí

Interpreta: "El Kábila" de José Mª Ferrero Pastor i "Reige" de José Mª Ferrero Pastor

DADES D'INTERÉS

La comparsa Kábilas tiene su origen en el año 1860, año fundacional de las fiestas de Moros y Cristianos de Ontinyent en honor al Santísimo Cristo de la Agonía. Si bien en los inicios aparecían bajo la denominación de "Moros del Rif", es en 1878 cuando ya se les conoce bajo el actual nombre de Kábilas. Fruto del nombre inicial, durante algún tiempo también fueron conocidos como Rifeños.

La indumentaria ha tenido algunos cambios a lo largo del tiempo, quedando en la actualidad dos trajes oficiales, el de gala y el de diario. El traje de gala está compuesto por capa y chilaba blancas, con cordones y borlas del mismo color, zapatos blancos, gorro fez rojo y bolsa repujada de piel. El de diario está compuesto de chilaba de cualquier rayado distinto al que usan otras comparsas, zapatos verdes, gorro fez rojo y bolsa de piel.

Actualmente la comparsa está formada por 185 kábilas siendo nuestra banda oficial la Banda Instructiva Musical de Alfarrasí.

Estos años de historia han dado espectaculares capitanías y embajadas. Siete kábilas han dirigido la Sociedad de Festeros acompañados de otros muchos ocupando puestos diversos en distintas Juntas de gobierno, doce reinas de fiestas, hijas o nietas de kábilas, así como cinco pregoneros.

MÚSIQUES PER ALS KÁBILAS

- "José Mª Belda, el Guapet"
(Pd. - 1956) J.M. Ferrero Pastor
- "Chimo"
(M.M. - 1964) J.M. Ferrero Pastor
- "El Kábila"
(M.M. - 1965) J.M. Ferrero Pastor
- "Ovana"
(M.M. - 1974) J.M. Ferrero Pastor
- "Sis Kábilas"
(M.M. - 1989) D.J. Ferrero Silvage
- "Als Chopaors"
(M.M. - 1995) D.J. Ferrero Silvage
- "Primer Tro"
(M.M. - 1998) D.J. Ferrero Silvage
- "El Califa"
(M.M. - 1999) J.M. Sanchis
- "Al meu cosí José"
(Pd. - 2001) M.A. Sarrió Nadal
- "Tato"
(M.M. - 2002) G. Casasempere Gisbert
- "Alarife Kábila"
(M.M. - 2004) J. Barberà Fontana
- "Rais Kabir"
(M.M. - 2005) D.J. Ferrero Silvage
- "Nagón"
(Pd. - 2014) M.A. Sarrió Nadal
- "Bidru"
(M.M. - 2015) D. Castelló Silvestre
- "Clara"
(M.M. - 2017) Saül Gómez Soler
- "Cefe"
(M.M. - 2017) Saül Gómez Soler
- "A Bodí"
(M.M. - 2022) S. Gómez i Soler
- "Ruh Kabira"
(M.M. - 2023) A. Arnedo Calabuig
- "Kábila Reig"
(M.M. - 2024) S. Gómez i Soler

MOROS ESPANYOLS

PRIMER TRO	Carlos Segura Reig
PRESIDÈNCIA	Gaspar Alcaraz Reig
SECRETARIA	José Antonio Ferrero Tortosa
TRESORERIA	José Rafael Mateu Nadal
REPRESENTANT	Guillermo Liñana Martí

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en Carrossa: Óscar Borrell Morán

Esquadra "Colocat" - Singulars. Cap d'esquadra: Javier Llin Torró
Banda Sm Vila Bocairent

Interpreta: "Reige" de José Mª Ferrero Pastor
i "Alíkh-Gasbà" d'Enrique Alborch Tarrasó

Esquadra "Chuplamelo". Cap d'esquadra: Miguel Perigüell Penadés

Esquadra "Al Atzar". Cap d'esquadra: María Martínez Ferri

Esquadra "Moro Fontbella / El Tinglao". Cap d'esquadra: Laura Coll Pascual

Esquadra "La Graella / La Boina". Cap d'esquadra: Paco Cabedo Vidal

Associació Unió Musical Bocairent

Interpreta: "Gal-Tariq" de Saül Gómez i Soler
i "Marxa del Centenari" d'Amando Blanquer Ponsoda

Esquadra "Som prou / Al lio". Cap d'esquadra: Carlos Gisbert Micó

Esquadra "Totes a una". Cap d'esquadra: Alba Sanchis Vaello

Esquadra "La Xispa / Mare tapem-Tot massa bé"

Cap d'esquadra: Sara Gandía Ferrero

Esquadra "L'ambiscà" - Concurs. Cap d'esquadra: Sergi García Micó

Banda de Música La Pobra Llarga

Interpreta: "Almarsayan" de Saül Gómez i Soler
i "Als Ligeros" de Pedro Joaquín Francés Sanjuán

Esquadra "La Flama / Al Compàs / Galdufa"

Cap d'esquadra: Clara Liñana Soriano

Esquadra "Bachattio / La Banda del Patio". Cap d'esquadra: María Belda

Esquadra "Al Gai / Formals". Cap d'esquadra: Adrián De La Fuente Francés

Esquadra "Estàs que Sí" - Primer Tro: Carlos Segura Reig

Cap d'esquadra: Sergi Úbeda Gandía

Um Rotglà i Corberà

Interpreta: "Moros Españoles" de José Pérez Ballester
i "Paco El Chollat" de Daniel Ferrero Silvage

MÚSIQUES PER ALS MOROS ESPANYOLS

- "Mataix"
(Pd.-Marxa - 1943) J. Pérez Ballester
- "Moros Españoles"
(M.M. - 1944) J. Pérez Ballester
- "Pepe el Barrugueret"
(M.M. - 1986) M. Gandía Conejero
- "Voltefer"
(Pd. - 1988) M. Gandía Conejero
- "Paquito Llin"
(Pd. - 1989) M. Gandía Conejero
- "Elvira"
(Dansa - 1994) M. Gandía Conejero
- "Al Abed Alkazar"
(Pd. - 2006) J.R. Pascual Vilaplana
- "Alíkh-Gasbà"
(M.M. - 2012) E. Alborch Tarrasó
- "Gal-Tariq"
(M.M. - 2018) S. Gómez i Soler
- "Les tres llunes"
(M.M. - 2018) S. Gómez i Soler
- "Almarsayan"
(M.M. - 2020) S. Gómez i Soler

DADES D'INTERÉS

Naix en 1920 per un grup de festers provinents de Kábilas. El vestit original va ser canviat per l'actual en 1982 respectant els colors de l'anterior. Així duen una túnica blanca amb motius geomètrics en marró, capa - abric en marró i passamaneries i motius en or, bossa multicolor i turbant en blanc, verd i roig.

Des dels seus orígens ha emprat quatre models de gel-laba diferents. L'actual segona vestimenta mostra ratlles verticals de color marró, roig i blanc.

Mantenen des de fa molts anys una estreta relació amb la banda de música de la Pobra Llarga, no debades en l'any 1944 el mestre Pérez Ballester els va compondre i dedicar la marxa àrab «Moros Españoles».

SAUDITES

PRIMER TRO	Marta Sanz Liñana
PRESIDÈNCIA	Salvador Sanchis Mullor
SECRETARIA	Carla Ballester Bordera
TRESORERIA	José Vicente Gil Penadés
REPRESENTANT	Teresa Gil Tortosa

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en carrossa: Salva Sanchis Mullor
Esquadra "Varios"

Esquadra "Volaorets"

Cap d'esquadra: Carlos Gironés Sanchis
Esquadra "Abdul-Halem / Torbats / Al-Komboi"
Cap d'esquadra: Vicent Villaplana Sanchis
Unió Artística Musical de Fontanars dels Alforins
Interpreta: "Éxodo" d'Enrique Castro Gamarra
i "Sisco" de Daniel Ferrero Silvage
Esquadra "La Borla / Som Família / El Pou"
Cap d'esquadra: Oscar Micó Gramage

Esquadra "Benicolpet" - Singlars

Cap d'esquadra: Idelfonso Ballester Mancheño
Corporació Musical Primitiva d'Alcoi
Interpreta: "Anamaria" de Saül Gómez i Soler
i "Als Moros Vells" de Jaime Fco. Ripoll Martins
Esquadra "Alikates"
Cap d'esquadra: Jorge Mancebo Campos

Esquadra "Aladins / Varios"

Cap d'esquadra: Ximo Alberca Casanova
Esquadra "K-tifa" - Primer Tro: Carla Ballester Bordera - Concurs
Cap d'esquadra: Carla Ballester Bordera
Societat Musical Banyeres de Mariola
Interpreta: "Abenserraig" de Saül Gómez i Soler
i "Paco El Chollat" de Daniel Ferrero Silvage

DADES D'INTERÉS

Naix en 1967 amb festers arribats de la comparsa de Mossàrabs. Entre els seus components va comptar amb "el mestre", José María Ferrero, que va dedicar a la comparsa la marxa mora "Saudites".

La vestimenta original no ha variat pràcticament, amb el seu posat senyorial que imita fidelment els propis àrabs i beduïns del desert, així com la seua elegància i austeritat. En 1981 canviaren els colors de l'abric passant de marfil i or a or i negre, mantenint la túnica blanca amb ribets d'or i l'original turbant saudita.

La roba de diari consta de gel-laba gris amb cordó roig, el mateix color que té el barret de Fes.

MÚSIQUES PER ALS SAUDITES

- "Mozárabe Revert"
(M.M. - 1951) J.M. Ferrero Pastor
- "Reige"
(M.M. - 1958) J.M. Ferrero Pastor
- "Sauditas"
(M.M. - 1971) J.M. Ferrero Pastor
- "Sisco - Penya el Pou"
(M.M. - 1988) D.J. Ferrero Silvage
- "Al Caid"
(M.M. - 1988) J. Insa Martínez
- "Bon Fester"
(M.M. - 1991) D.J. Ferrero Silvage
- "Julio"
(M.M. - 1995) D.J. Ferrero Silvage
- "Al Xiquet"
(M.M. - 2005) J. Ureña Eiras
- "Aladins"
(M.M. - 2007) D.J. Ferrero Silvage
- "Iramsor"
(M.M. - 2013) J.M. Ferrero de la Asunción
- "Aladins, al pas!!"
(PD. - 2014) M. Gandía Conejero
- "Al-Habib"
(M.M. - 2019) S. Gómez i Soler
- "Al Tiri"
(M.M. - 2019) V. Gil Calabuig
- "Al metge"
(PD. - 2019) J.R. Navarro Blasco

MUDÉJARES

PRIMER TRO	Daniel Cabedo Sanchis
PRESIDÈNCIA	Enrique Micó Turégano
SECRETARIA	Emilio Climent García
TRESORERIA	Gabriel Vidal Vilaplana
REPRESENTANT	Guillermo Melià Calderón

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en camell: Alberto Soriano Escabosa

Esquadra "Alí Ben Bufat / Despeña". Cap d'esquadra: Alberto Valls
Esquadra "Mitja Quota / Borrachines". Cap d'esquadra: Antonio Lacueva
Esquadra "Fundaors / Otilio". Cap d'esquadra: Juanjo Lliso
Unió Musical Atzaneta d'Albaida
Interpreta: "Aligeabà-Spyros" de Vicent Coletó
i "Guardia Jalifiana" de José Pérez Vilaplana
Esquadra "Al Beure"

Esquadra "Ali Oli". Cap d'esquadra: María Gandía
Esquadra "Alsobao / Al-Karrer". Cap d'esquadra: Andrés Navalón
Esquadra "Alibabá / Alqueve". Cap d'esquadra: Sara Extremera
Banda de Chella
Interpreta: "Als Moros Vells" de Jaime Fco. Ripoll Martins
i "Als Berebers" de José Pérez Vilaplana
Esquadra "El Colze / Miura". Cap d'esquadra: Miki Vidal

Esquadra "Arrere / Abailar"
Esquadra "Tot per l'aire / Altramús". Cap d'esquadra: Ricardo Gil
Esquadra "La Milk" - Primer Tro: Daniel Cabedo Sanchis - Concurs
Cap d'esquadra: Germán Vidal
Sm La Lira de Quatretonda
Interpreta: "Moros Verdes" de Manuel Sagi Echevarría
i "Alhakem" de Ignacio Sánchez Navarro
Esquadra "Lo que siga / Abailar". Cap d'esquadra: Carlos Guerola

DADES D'INTERÉS

La Comparsa Mudéjares, como tantas otras de las que desfilan en Ontinyent, surgió de la unión de varios festeros pertenecientes a otras tantas comparsas: los Omeyas, los Kábilas y un arquero; y un gran grupo de gente muy diversa que no pertenecía a ninguna comparsa. El once de febrero de 1975 se solicitó formalmente a la Sociedad de Festeros la inscripción de la nueva comparsa, y en las fiestas de ese año ya desfilaron formando parte del bando moro.

El traje que lucen los Mudéjares fue diseño del Mudéjar ya fallecido Fernando Cambra y consiste en un sayal o chilaba de sarga-gabardina color hueso, una capa de tergal tejido a la plana y color verde y con un dibujo árabe mudéjar en la capucha, ancha, que cae sobre la espalda, gorro en forma de turbante de tergal y seda, y colgando un velo negro de gasa. Como traje de diario se adoptó la chilaba de satén, con tejido de tergal-algodón y a rayas marrón y crudo. De calzado, babuchas apuntadas en verde vivo y con filigranas para el traje de gala, y marrones lisas para el de diario; éste último se remata con fez color naranja y bolsa de piel.

La Comparsa Mudéjares, es una comparsa en continua evolución y crecimiento que se refleja en la gran cantidad de nuevas incorporaciones, sobre todo de gente joven, que se siente atraída por el carácter acogedor y desenfadado que nos caracteriza, encauzado en el respeto y la formalidad, aunque huyendo de encorsetamientos.

MÚSIQUES PER ALS MUDÉJARES

- "Ovana"
(M.M. - 1974) J.M. Ferrero Pastor
- "Mudéjares de Ontinyent"
(M.M. - 1975) J.M. Ferrero Pastor
- "Pepe Brusa"
(M.M. - 1984) J.M. Ferrero Pastor
- "Mesón 1987"
(Pd. - 1987) D.J. Ferrero Silvage
- "Climent"
(M.M. - 1991) D.J. Ferrero Silvage
- "Sakran"
(M.M. - 1992) D.J. Ferrero Silvage
- "El Colze"
(M.M. - 2004) R. García i Soler
- "J.J. Cervino"
(M.M. - 2014) S. Gómez Soler
- "Mudayyan"
(M.M. - 2017) R. Penadés Silvestre
- "Turégano"
(Pd. - 2017) S. Gómez i Soler
- Fidelis Abdalá
(M.P. - 2020) S. Gómez i Soler
- Samarkanda
(M.M. - 2020) S. Gómez i Soler
- Ulugh Beg
(M.B. - 2021) S. Gómez i Soler
- Fergana
(M.B. - 2021) S. Gómez i Soler
- Alam Mudéjares
(M.M.M. - 2021) S. Gómez i Soler
- Als Otilios
(Pd.D - 2021) S. Gómez i Soler
- Aben Humeya
(M.M.O. - 2021) S. Gómez i Soler
- Abadalá
(M.M. - 2021) S. Gómez i Soler
- Al-Jullisba
(M.M. - 2021) V.G. Casanova Martínez
- Dos Noms de Festa
(M.C. - 2023) S. Gómez i Soler

MOSSÀRABS

PRIMER TRO	Joaquín Llopis Sarrió
PRESIDÈNCIA	Joaquín Gil Bayo
SECRETARIA	Jordi Gil Gironés
TRESORERIA	Alberto Genovés Arques
REPRESENTANT	M ^a del Carmen Campos Gómez

ORDRE DE DESFILADA

LA COMPARSA MOSSÀRABS CELEBRA EL SEU 75 ANIVERSARI

Ho commemora amb un innovador holograma que representa l'anagrama del 75 aniversari, seguida d'una **Esquadra Especial** amb tots els elements del **vestit fundacional**.

Portaguions en Carrossa:

Raül Sarrió Albert

Esquadra "Pit'os" - Especial 75 Aniversari

Cap d'esquadra: Vicent Belda Ferrer

Unió Musical Belgidense

Interpreta: "Mozàrabs 1960" de José Mª Ferrero

Pastor i "Reige" de José Mª Ferrero Pastor

Esquadra "Muwaixaha"

Cap d'esquadra: Begoña Soriano Vidal

Esquadra "Fariq"

Cap d'esquadra: Candela Penadés Sánchez

Esquadra "Jàbals"

Cap d'esquadra: Noemí Córdoba Hualde

Esquadra "Faisar"

Cap d'esquadra: Lucía Insa Calabuig

Ateneu Musical Rafelguaraf

Interpreta: "Éxodo" d'Enrique Castro Gamarra

i "Ben Al-Sahagui" de Francisco Valor Llorens

Esquadra "Habibi"

Cap d'esquadra: Ximo Torró Ribera

Esquadra "Arbellar"

Cap d'esquadra: Isabel Úbeda Soler

Esquadra "Ale-Maneta" - Especial

Cap d'esquadra: José Manuel Mollà Galbis

SEM Santa Cecília de L'Olleria

Interpreta: "Dhimma" de Saül Gómez i Soler

i "Almurabae" de Saül Gómez i Soler

Esquadra "Rebot-Desfici / Imposibles"

Cap d'esquadra: Salva Pastor Osca

Esquadra "Jalapeños"

Cap d'esquadra: Quique Belda Casanova

Esquadra "Samarros" - Especial

Cap d'esquadra: Toni Donat Espí

Societat Ateneu Musical de Cocentaina

Interpreta: "Els Mossàrabs" de Francesc Cerdà

Albiñana i "Iel-las" de Saül Gómez i Soler

Esquadra "Caftan"

Cap d'esquadra: Raquel Revert Sanchis

Esquadra "Sable i Trabuc"

Cap d'esquadra: Ximo Gandia Muñoz

Esquadra "L'Espingarda - Saqqarah" - Especial

Cap d'esquadra: Toni Úbeda Torró

Tribute Band

Interpreta: "Al-Musta'rib" de Rubén

Penadés Silvestre i "Saqqarah" de Daniel

Ferrero Silvage

Esquadra "Hardges"

Cap d'esquadra: Pilar Belda Tortosa

Esquadra "Arreu"

Cap d'esquadra: Rafael Valls Cardós

Esquadra "Xeus" - Primer Tro: Joaquín Llopis

Sarrió - Concurs

Cap d'esquadra: Joaquín Llopis Sarrió

Agrupació Musical Ontinyent

Interpreta: "Ses Bayrak" d'Enrique

Alborch Tarrasó i "Quinze Moros" de Daniel

Ferrero Silvage

MÚSIQUES PER ALS MOSSÀRABS

- "Mozàrabe Revert" (M.M. - 1951) J.M. Ferrero Pastor
- "Reige" (M.M. - 1956) J.M. Ferrero Pastor
- "Mozàrabs 1960" (M.M. - 1960) J.M. Ferrero Pastor
- "Quinze Moros" (M.M. - 1988) D.J. Ferrero Silvage
- "El Cruzàrabe" (Pd. - 1989) J.M. Valls Satorres
- "Jorsa" (M.M. - 1991) M.A. Sarrió Nadal
- "Els Mossàrabs" (M.M. - 1997) F. Cerdà Albiñana
- "Saqqarah" (M.M. - 1997) D.J. Ferrero Silvage
- "Mozarabía" (Fanf. - 1997) J.M. Valls Satorres
- "La Danza del Fuego" (Ballet - 1997) C. Ferri Reig
- "Bisbe Mossàrab" (Pd. - 1998) M.A. Sarrió Nadal
- "Atarfe" (M.M. - 2003) M.A. Sarrió Nadal
- "Dimni" (Ballet - 2003) S. Gómez i Soler
- "Als Xeus" (M.M. - 2007) J. Ferrero - C. Fernández
- "Youssef" (M.M. - 2007) J. Barberà i Fontana
- "Alderaban" (Ballet - 2009) S. Gómez i Soler
- "Iel-las" (M.M. - 2009) S. Gómez i Soler
- "Shukran" (M.M. - 2011) S. Gómez i Soler
- "Manela" (M.M. - 2012) D. Castelló Silvestre
- "Sable i Trabuc" (M.M. - 2013) V.G. Casanova Martínez
- "Ses Bayrak" (M.M. - 2015) E. Alborch Tarrasó
- "Alonso, mestre filaner" (M.M. 2015) F. Sanchis Gandia
- "Padmin" (Ballet 2015) S. Gómez i Soler
- "Angius" (Ballet 2015) S. Gómez i Soler
- "Almurabae" (M.M. - 2018) S. Gómez i Soler
- "Yehudai" (M.M. - 2019) S. Gómez i Soler
- "Al-Musta'rib" (M.M. - 2019) R. Penadés Silvestre
- "Nasrani" (M.P. - 2019) X. Gandia Navarro
- "Laura Mossàrab" (M.M. - 2021) E. Rodríguez-Llorens
- "De les Eres" (Pd. - 2023) X. Gandia Navarro
- "Dhimma" (M.M. - 2023) S. Gómez i Soler
- "It'Ram" (Pd. - 2023) S. Gómez i Soler
- "Llum Mossàrab" (M.M. - 2023) S. Gómez i Soler
- "Manyà, Pit'o i Mossàrab" (Pd. - 2023) C. Ferri Reig
- "Muwallad" (Fanfària - 2023) S. Gómez i Soler

DADES D'INTERÉS

Comparsa fundada l'any 1948 per un grup d'amics provinents majoritàriament del món fester. Amb el pas dels anys s'ha convertit en la comparsa més nombrosa de les nostres Festes. D'ella han eixit festers per formar altres comparses com ara els Saudites o Arquers.

El vestit de gala de la comparsa està format per un fes roig amb turbant blanc d'estil venecià i una bata blanca fins a meitat cama que es cobreix amb un jupetó blau amb ribets grocs, adornat amb dues llunes daurades davant i una darrera. Complementen la indumentària una faixa blava amb ratlles roges i grogues amb dos serrells trenats que pengen d'ambdues cames i una capa ratllada blanca i marró amb caputxa. El vestit s'adorna amb collar i braçalets metàl·lics daurats, sarró de cuir i una espingarda de fusta i metall al muscle. El calçat són uns sabates blaves amb l'empenya groga adornada i uns calcetins alts blancs.

La segona indumentària consta de gel·laba blanca amb franges verticals en marró amb caputxa, un fes roig, sarró de cuir, babutxes blanques de punta açada i calcetins alts blancs.

ABENCERRAJES

AMBAIXADOR MORO

Samuel Martínez Micó

BANDERER MORO

Mar Padrino López

PRIMER TRO

Lucía Úbeda Sanchis

PRESIDÈNCIA

Paula Mollá Calabuig

SECRETARIA

Mª Isabel Vidal Otero

TRESORERIA

Almudena Sanz Navarro

REPRESENTANT

Ángela Torró Tortosa

AMBAIXADA M O R O A

ABENCERRAJES
ambaixada 2024

DADES D'INTERÉS

La constitució de la Comparsa Abencerrajes va ser aprovada per la Junta de Festes el 12 de novembre de l'any 1980, però el seu creixement definitiu no es va produir fins al 1986, any en que la comparsa, va rebre una nombrosa aflluència de fester provinents de les comparses Mariners, Almogàvers i Estudiants, amb la modificació dels Estatuts i la vestimenta de gala.

Des d'eixe moment, la seua progressió ha sigut imparable, sent en l'actualitat una de les comparses més nombroses de les nostres Festes de Moros i Cristians.

El disseny del seu actual vestit de gala és obra de Flor Azorín, prenent el blanc, negre i daurat com a únics colors. La gel·laba, adopta les formes clàssiques d'esta indumentària mora en les nostres festes, combinant ratlles verdes, negres i blanques.

MÚSIQUES PER ALS ABENCERRAJES

- "Pepe Donat"
(M.M. - 1996) J.E. Canet Ferri
- "Aben-amic"
(M.M. - 2000) F. Cerdà Albiñana
- "Abenserraig"
(M.M. - 2004) S. Gómez i Soler
- "Buba"
(M.M. - 2008) S. Gómez i Soler
- "Als Banu Sarrai"
(M.M. - 2010) D.J. Ferrero Silvae
- "Ser Aben"
(M.M. - 2013) R. Mullor Grau
- "La Pólvara"
(M.M. - 2015) S. Gómez i Soler
- "Abén Galtor"
(M.M. - 2016) X. Soriano Cambra
- "Curro Abencerraje"
(M.M. - 2018) D.J. Ferrero Silvae
- "Al-Jamain Saramata"
(M.M. - 2022) S. Gómez i Soler
- "Aben Sadiq"
(M.M. - 2023) D. Castelló Silvestre

AMBAIXADA ABENCERRAJE 2024 - LA REVOLTA DELS SENTITS: UN SOMNI, UN COMPROMÍS, UNA REALITAT

L'Ambaixada Abencerraje 2024 es presenta amb un doble objectiu; explicar el vessant històric i afegint la participació activa de tota la ciutadania, independentment de les condicions que l'envolten. L'estima per la nostra Festa morocristiana i per les nostres tradicions va més enllà d'una circumstància concreta, és un sentiment compartit per tota la ciutat d'Ontinyent i del qual totes i tots participem. És per això que l'Ambaixada Abencerraje és inclusiva, integradora i transversal. Tots estimem la Festa.

*«Recordando el valor de nuestros padres
unos somos cristianos, otros moros
y todos en querer ¡oh patria! Iguales»*

Mitjançant els 5 sentits, l'espectador gaudirà d'un espectacle de 360° on també podrà participar de manera activa. L'Ambaixada Abencerraje és un projecte col·lectiu que es construeix entre totes i tots, una ambaixada pensada amb els cinc sentits.

La rebel·lió de las Alpujarras. La història d'arrere d'una ambaixada

Baix el lideratge de Farax Aben Farax i Aben Humeya es va iniciar en 1568 una revolta per les Alpujarras de Granada que va ficar en tensió a l'emperador Felip II i a tots els cristians vells de l'antic Regne Nassarita de Granada.

Però la rebel·lió no comença ací, ja que des de la conquesta del Regne Nassarita en 1492 la tensió entre els cristians i els musulmans, convertits forçosament al cristianisme posteriorment, va anar en augment.

El fet clau que donarà pas a tota aquesta conspiració vindrà de la mà de la publicació d'una pragmàtica antimorisca de l'any 1567 que prohibia a la població morisca, entre altres coses, la llengua àrab, els llibres en àrab, la vestimenta morisca o els anomenats banys àrabs. Una part dels moriscos va demanar en diverses ocasions que es cancel·lara la pragmàtica o part d'ella, una altra es preparava per a una rebel·lió.

La revolta començà el 23 de desembre de 1568, eixe dia Farax Aben Farax, de l'antiga família dels Abencerrajes de Granada, amb l'ajuda dels "Monfies" (bandolers àrabs que es refugiaven en la serra) va intentar alçar en armes al barri granadí del "Albaycín". Més tard, i amb la col·laboració de les dones, van atacar els pobles de castellans vells; es donava pas al que es va conèixer com a Nadal Sagnants. S'iniciava així una guerra per tota la zona que finalitzaria en 1571, però que arribà a ser un conflicte important en l'època i que comptà amb l'ajuda de tropes internacionals de l'Algèria i de l'Imperi Otomà.

BLOC 1 - EL POBLE MORISC

*«Nuestras son tus costumbres, nuestro el modo
De cultivar tus campos y heredades;
Nuestra la ley de repartir las aguas, Destinadas al riego en limpios cauces;
Nuestro el brillar que en los serenos ojos, En los luceros de tus hijas arde;
Nuestro el valor y arranque de tus hijos,
Y casi nuestro aún su porte y trajes»*

S'inicia aquest bloc representant al poble morisc abans que es publicarà la pragmàtica. Un poble feliç i alegre que vivia de la seua feina al camp i que gaudia dels seus costums i tradicions.

L'Ambaixada obri amb l'estendard de la comparsa juntament amb el ballet d'Iván Gómez. El ballet de les banderes que representa els tres capitans Abencerrajes; Rafa Gandía, Toni Morales i Pepe Galiana, altra els tres ambaixadors José Torró Bas, Enrique Espí i José Torró Montllor; i banderers Felipe Carraso, José Antonio Bodí i Manuel Martínez, i altres les diuït penyes que conformen la comparsa. Aquestes banderes representen la unió, la història pròpia i la força del futur dels Abencerrajes. No volem oblidar d'on venim i qui ens ha representat en el passat. També som conscients de la força que tenim quan anem tots a una, com és el cas d'aquesta Ambaixada i també és una declaració d'intencions quan mirem cap al futur. Diuït penyes: el present i el futur de la Comparsa i de la Festa. El ballet de les banderes està acompanyat pel grup de Percussió el Regall.

La fragància que envolta l'inici de l'Ambaixada i que acompanya tot el recorregut, ha estat escollida d'entre els més essencials perfums de la cultura àrab, cultura de la qual ens sentim orgullosos de formar part i que ens acompanya tota l'Entrada. Amb aquesta fragància mostrem ja un dels 5 sentits, l'olfacte.

La Porta de Granada introdueix a l'espectador en la ciutat base dels Abencerrajes on es trobava la nostra llar abans de la conquesta de Granada per part dels Reis Catòlics. El futur de la comparsa reparteix en aquest moment els tríptics a la població d'Ontinyent. Tríptics adaptats per a tothom, fets amb molta cura per a tota aquella població que té dificultats o que no parla la nostra llengua.

Tot seguit, el Ballet Òpera ens acompanya amb el seu ballet que representa el Poble Morisc amb el motiu de la seua dansa; la Zambra. Aquesta dansa mescla l'estil àrab amb l'essència del que posteriorment serà la dansa flamenca. L'origen d'aquesta dansa es troba en la població morisca, població que representem i recordem en aquesta quarta ambaixada.

Cal recordar a l'espectador que els moriscos van ser aquella població àrab obligada a convertir-se al cristianisme, però que continuava mantenint els seus costums després de la conquesta del regne de Granada en 1492 fins a 1567, any de la pragmàtica antimorisca.

I volem que qui ens està mirant gaudisca també d'una de les riqueses de la cultura àrab: la seua gastronomia. És per això que convidem a degustar dolços del segle XVI; 2 sentit, el gust.

I les tres primeres esquadres de l'Ambaixada Abencerraje arriben, amb vestits fets per rememorar aquest Poble Morisc:

ESQUADRA 1: L'Once i Al -Lio, amb la simbologia que recorda la zona geogràfica de la nostra ambaixada. Cap d'esquadra: Rafa Gandía.

ESQUADRA 2: Tuareg i Al-Guselahá, amb el vestit de gala de la nostra comparsa. Cap d'esquadra: Nacho Penadés.

BANDA: Unió musical de Llanera de Ranes. Interpreten Roperia Ximo i Moro del sinc.

ESQUADRA 3: El Porronet i Casí6, representant als homes i dones morisques, caracteritzats amb vestimentes que recorden el dia a dia d'aquesta població. Cap d'esquadra: Jorge Calatayud.

BLOC 2: LA REBEL·LIÓ

S'inicia aquest bloc representant el fet clau que dona sentit a tota la nostra ambaixada, la rebel·lió.

El bloc s'obre amb la representació del **sinode de bisbes**, aquells que van redactar i promulgar la pragmàtica que motivà tota aquesta protesta per part de la població morisca.

Tot seguit, **Masters Ballet** representa amb el ballet una part de la població rebel, les dones; dones valentes i lluitadores que fent una oda a la rebel·lió contra l'opressió cristiana, van començar a atacar a la població cristiana. Van acompanyades d'una peça exclusiva sobre la base instrumental d'Ombres de Saül Gómez.

El ballet inclou una novetata, és participatiu, ja que el públic, amb el soroll i el tacte, serà un element actiu d'aquesta part.

I és el ballet qui dona pas a les banderes de l'esquadra Mitja Lluna, **esquadra de la Primer Tro Abencerrajes 2024, Lucía Úbeda**, qui dirigeix un exercit de dones guerreres: símbol de La Revolta.

Serán precedides per l'esquadra "Monfies" que representen a la part masculina de la rebel·lió.

ESQUADRA 4: Rem-Turbant, esquadra de "Monfies". Els monfies eren bandolers moriscos que es trobaven amagats a les serres i assetjaven i atacaven la població cristiana. Aquests van ser clau en l'inici de la rebel·lió ajudant als seus líders a conquerir ciutats i pobles, sobretot a Farax Aben Farax. Cap d'esquadra: Pepe Salcedo.

ESQUADRA 5: Mitja Lluna, esquadra de la Primer Tro i esquadra de concurs. Cap d'esquadra: Lucía Úbeda.

BANDA: La Nova de Quatretonda. Interpretant l'entrada dels moros i No ho faré més.

BLOC 3: LA GUERRA DE LAS ALPUJARRAS

Un batalló de cavalls amb un espectacle de llum obri el tercer bloc per representar les batalles i setges que el poble morisc lluita contra els cristians. Aquest exercit de cavalls estan supervisats per **Juan Antonio Boluda**, membre distingit dels Abencerrajes que està encarregat de vigilar, des de la plataforma, els merlets de les zones ja conquerides als cristians vells.

Seguidament, les tres esquadres que representen la guerra, les batalles i els setges que la població morisca va realitzar en aquesta guerra. Els vestits, amb colors terra, encaixen i es mimetitzen en la zona geogràfica on es desenvolupa tota aquesta història, la serra de les Alpujarras de Granada. A banda, en el disseny d'aquestes vestimentes es pot observar elements característics dels Abencerrajes d'Ontinyent, ja que en ells es pot observar la decoració geomètrica de la façana de la nostra seu social.

ESQUADRA 6: El Sable. Cap d'esquadra: Modesto Muriana.

ESQUADRA 7: Nemanan. Cap d'esquadra: Zoltan Albuixech

BANDA: Agrupació musical d'Agullent. Interpretant Kábila i Jamalajam.

ESQUADRA 8: Matamoros. Cap d'esquadra: Roberto Forcada.

Tancarà aquest bloc les esquadres que representen l'ajuda internacional que reben els moriscos d'Algèria i de l'Imperi Otomà per a la seua causa. Per finalitzar i precedint l'arribada dels càrrecs i la seua escolta, una esquadra de dones, que simbolitzen la sumptuositat i elegància que està a punt d'arribar, com a missatgeres de l'escolta i càrrecs 2024.

CAVALL BATEDOR: Toni Morales.

ESQUADRA 9: La Gamba. Amb vestimenta que recorda l'ajuda de l'Àfrica. Cap d'esquadra: Francisco Muñoz Navarro.

ESQUADRA 10: Espingarda. Amb la vestimenta dels "Jenizaros" de l'Imperi Otomà, recordant l'ajuda de l'Àsia. Cap d'esquadra: José Torró.

BANDA: Societat musical "la Nova" de Palomar. Interpretant Abenserraig i Quinze Moros.

Tanca la desfilada prèvia als càrrecs i l'escolta, les penyes que simbolitzen les dames de la cort, aquelles que acompanyen i anuncien la imminent arribada de dos dels màxims representants de l'exèrcit moro: aquell que s'encarrega de conquerir la vila d'Ontinyent mitjançant la paraula i l'encarregada d'anunciar l'arribada de l'exercit moro amb la seua emblemàtica insígnia: la mitja lluna blanca sobre fons roig.

ESQUADRA 11: Azahara i Mesinfot. Cap d'esquadra: Joel Santos.

BLOC 4: L'ANHEL

I l'esperada arribada està ja ací. L'Alhambra, un somni que anhelem, és la què ens obri el bloc dels càrrecs: **SAMUEL MARTÍNEZ MICÓ i MAR PADRINO LÓPEZ, Ambaixador i Banderera**.

Abans del ballet, amics i familiars de l'ambaixador anuncien l'arribada dels màxims representants. Aquest són part important de la vida d'ell: **xiquets i xiquetes del Moviment Juvenil de Santa Maria** que amb compartit molts de moments amb Samuel. **També els seus tios i dos des seus cosins més menuts**. Ells duen l'emblema de l'escolta i dels càrrecs, emblema que representa l'estrela de huit puntes i la mitja lluna símbols presents en la cultura àrab, i sobretot, l'estrela present en l'Alhambra.

Introdueixen el **Ballet Òpera**, la segona família de Samuel, amb vestits sumptuosos i elegants representant la simbologia de l'Alhambra i l'anagrama dels càrrecs. Aquest ballet introdueix a l'espectador en l'edificació i connecta directament amb el bloc que va darrere. Un ballet elegant que, acompanyats de **La Colla** interpretant lmlaq de Saül Gómez, amb els seus moviments envolta a l'espectador en un ambient ímotic i sumptuós.

El ballet dona pas als Abencerrajes que venen; els **fills de la Banderera Mateo, Angela, María i Elena**; que sobre un dels jardins de l'Alhambra i acompanyants d'un seguici de cavalls, ja anuncien l'arribada de l'Ambaixador i la Banderera.

Precedeixen als càrrecs la bandera mora, símbol del nostre càrrec i símbol de tot el bàndol Moro. Aquesta és duta per **usuaris del centre ocupacional Jose Antonio Bodoque**. Ells són els que duen l'entandart que Càntara, la nostra banderera "Ya ha fijado en el fuerte castillo de Alicante".

A continuació, Carlos Martínez fent de Cavall batedor i tot seguit, les seues esquadres, **Dusmamadíus, Saramata i Al-Amaha**, unides a l'**Escolta de l'Ambaixada Abencerraje** amb la **BANDA: Cercle musical primitiva d'Albaida** i el **Cor de Cambra Óscar Esplá de Mutxamel** interpretant Santiago Capitá Abencerraje.

Samuel i Mar sobre l'Alhambra, representen el somni Abencerraje, la il·lusió compartida i l'anhel d'aconseguir allò que sempre has lluitat.

I amb la imatge dels dos càrrecs finalitza la nostra entrada, una entrada que s'ha basat en un fet històric, però que ha volgut transmetre a la població d'Ontinyent els nostres orígens, les nostres arrels, els nostres costums. Una ambaixada treballada i feta amb molta cura que sempre ha tingut present arribar al màxim possible dels espectadors i que vibraren i sentiren juntament amb nosaltres. Esperem que hàgeu gaudit igual que nosaltres ho hem fet. Moltes gràcies.

Ara i sempre, serem Abencerrajes d'Ontinyent.